

21. ročník

1989

1

OBSAH

Olympijské hry
Bojte se Boha
Evangelium o původu člověka
Nejdůležitější znamení
Sourozenci — V Betanii
Odkud a kam (1)
Nerozumné chlubení
Téměř dospělým * VY — MY
Jen děti vejdou...
Mléko a mléčné výrobky
Abeceda * Stopy * Sám
Dědeček a babička v kursu
Koho poslechnout?
Narozeniny * Hdrová panenka

ZNAMENÍ DOBY

ŠANCE PRO TŘI MILIÓNY

Šance — to znamená příležitost, jedinečná příležitost, která by se neměla za žádnou cenu propást. Tak chápu slovo „šance“.

O jakou šanci jde v tomto případě a kdo ji vlastně má?

Jedná se o tři milióny dětí, které se narodí v příštích letech, a jde o to, aby žily v nekuřáckém prostředí. To že je tak závažné, že jde o nějakou šanci? Ano, jde. Jde o šanci mít zdravé plíce, nepoznat řadu chorob, které jsou průvodním jevem kouření...

Ještě před několika lety bylo kouření považováno za neškodnou zábavu, za projev jakéhosi vyššího životního standardu. Kouření patřilo k „užívání života“. Často jsem jako člen církve slýchal slova: „Ty jsi chudák, ani zakouřit si nesmíš!“

V posledních letech se však situace radikálně změnila. Zpočátku jen jednotlivé varovné hlasy upozorňující na škodlivost kouření se dnes slily v mohutný chór — burčující a varující před kouřením. Když si představíme nemoci, na kterých se kouří z té malé cigarety podílí, uznáme, že je to nanejvýš nutný boj. Cigareta není „užívání života“, ale „užívání života“. Kou-

ření připraví na světě každý rok o život 1 milión lidí. Dnes již bezpečně víme, že vznik rakoviny plic je přímo podmíněn kouřením, nehlédě na řadu dalších nemocí, na kterých se kouření podílí.

Proto byla k 1. 1. 1988 vyhlášena vědeckou radou ministerstva zdravotnictví ČSR celospolečenská kampaň proti kouření s názvem „Šance pro 3 milióny“. Obrací se na každého občana naší vlasti s výzvou: „Dejme šanci všem nově narozeným dětem, aby se mohly dožít co nejdelšího věku. Dejme šanci 3 miliónům občanů, kteří se narodí do konce století, aby mohli vyrůstat ve zdravém prostředí.“

Musím přiznat, že mi to jako adventistovi dělá docela dobře a téměř bych chtěl vykřiknout: „Vidíte, vždyť my jsme to říkali již dávno...“ A je tomu tak. V zásadách naší církve je pevně zakotvena i péče o zdraví celého člověka. Člen naší církve se zavazuje, že bude abstinent a nekuřák.

Často jsme však tuto otázku spojovali především s náboženstvím, méně se zdravím. Myslím, že v této oblasti můžeme pro zdraví svých spoluobčanů udělat ještě mnohem více. Kouření

člověku škodí, ať je věřící nebo nevěřící. Nekuřáctví není „předplatným“ do nebe, ale kouření je rozhodně cestou k mnoha zdravotním komplikacím.

V touze pomoci všem, kteří se chtějí tohoto zlovyku zbavit, vypracovali lékaři naší církve v USA dnes již světově proslulý „Pětidenní plán proti kouření“. Určité vnější okolnosti způsobily, že jsme u nás tohoto programu nevyužili tak, jak by si to zasloužil.

Akce našeho zdravotnictví „Šance pro 3 milióny“ položila proto „prst“ i na naše svědomí a cítíme obvinění, že jsme u nás v tomto směru nedělali více. Znovu jsme si uvědomili naši odpovědnost za ty, kteří žijí kolem nás. Promýšlejme a využívejme každé možnosti ukázat mladým lidem na škodlivost kouření a kuřákům pomoci nalézt cestu od závislosti na cigaretě ke zdravému životu.

Je to šance i pro nás jako církev, která je svým abstinentsvím a protikuřáckým zaměřením známá — a tu nesmíme promarnit.

L. Švihálek

OLYMPIJSKÉ HRY

„Nevíte snad, že ti, kteří běží na závodní dráze, běží sice všichni, ale jen jeden dostane cenu? Běžte tak, abyste ji získali! Každý závodník se podrobuje všestranné kázni. Oni to podstupují pro pomíjitelný věnec, my však pro věnec nepomíjitelný. Já tedy běžím ne jako bez cíle; bojuji ne tak, jako bych dával rány do prázdna.“
(1 Kor 9, 24–26)

Mezi známé a velmi populární události roku 1988 se jistě zařadí 24. olympijské hry v Soulu.

Moderní olympijské hry navazují na starou antickou tradici. Podle starých řeckých záznamů se první olympijské hry konaly roku 776 před Kristem. Původně pořádali Řekové hry na planině zvané Olympia. Byla to vlastně náboženská a národní slavnost, během níž byl vyhlášen mír mezi jednotlivými vzájemně soupeřícími řeckými kmeny a městskými státy. Účastníkům her byl zajištěn bezpečný průchod přes nepřátelská území při cestě na hry i při návratu.

Pojem „olympiáda“ původně znamenal čtyřleté období mezi jednotlivými hrami. Řekové označovali olympiády pořadovými čísly, a tak získali základní časovou orientaci pro svůj letopočet, pro datování událostí.

Olympijské hry tehdy trvaly pět až sedm dnů. První a poslední den slavností se konaly náboženské obřady a oběti nejvyššímu z řeckých bohů, Diovi. Ostatní dny se závodilo. Nejstarší olympijskou disciplínou je běh. Další disciplínou byl pětiboj (skok, běh, hod diskem, hod oštěpem a zápas). Dále se soutěžilo v zápase pěstním, v zápase ve volném stylu spojeném s boxem a v běhu v plné zbroji. Vedle těchto „atletických“ disciplín se závodilo také v jízdě na koních a vozech.

Později, asi od 80. olympiády, byly do programu her zařazeny také soutěže muzické — hudba, zpěv, recitace básní, soutěže trubačů a hlasatelů.

Vítězové jednotlivých disciplín zvaní „olympionikové“ dostávali po skončení závodu palmovou ratolest a na konci her olivový věnec. Jejich spoluobčané jim prokazovali různé počty. Básníci skládali na jejich počest oslavné básně. Směli si postavit sochy a pomníky. Vítězství bylo pro každého sportovce vrcholným úspěchem. Postupně vzrůstala hodnota odměny a

pocty vítězům. Hry tím ztrácely své původní ušlechtilé ideály.

Antické olympijské hry zrušil roku 393 po Kristu císař Theodosius spolu s ostatními slavnostmi konanými na počest pohanských božstev.

Novodobé olympijské hry navazují na tradici starých olympiád. O jejich znovuoživení se nejvíce zasloužil francouzský baron Pierre de Coubertin. Jeho myšlenka na opětné zavedení her se setkala s živým zájmem na celém světě. V roce 1894 byl Coubertinův návrh přijat a v Paříži byl ustaven Mezinárodní olympijský výbor. Dnes má Mezinárodní olympijský výbor své sídlo ve švýcarském městě Lausanne.

První novodobé olympijské hry se konaly roku 1896 v Aténách. Zahajovací ceremoniál 6. dubna 1896 sledovalo na 80 000 diváků. Na těchto prvních hrách soutěžili o medaile pouze muži. Ale už od následujících her

v roce 1900 soutěží také ženy. Další olympiády se konaly pravidelně ve čtyřletých intervalech v různých městech všech světadílů. Od roku 1924 se konají také „zimní olympijské hry“. Novodobé olympijské hry se označují rovněž pořadovými čísly. Ty loňské měly označení 24. Ve skutečnosti to však byly pouze 21. novodobé hry. Je to dáno tím, že se již třikrát hry v určeném roce nekonaly, pořadové číslo jim však zůstalo. Nekonaly se 6. hry v roce 1916, 12. a 13. hry, které se měly konat v letech 1940 a 1944. Důvod je zřejmý. Ve všech třech případech konání her znemožnila válka.

V roce 1981 rozhodl Mezinárodní olympijský výbor, že se 24. letní hry budou konat v hlavním městě Jižní Koreje, v Soulu. Příprava her stála podle oficiálních údajů 3 miliardy dolarů. Byly vybudovány nové stadiony, plavecké bazény, tělocvičny, ubytovací zařízení.

17. září 1988 zahájil 24. letní olympijské hry jihokorejský prezident. Po šestnáct následujících dnů byl Soul v popředí zájmu nejširší světové veřejnosti. Zprávy ze Soulu podávalo na 7000 novinářů a zpravodajů ve všech jazycích. Televize přenášela dění na sportovištích do 120 zemí světa.

Do Soulu přijelo přes 13 000 sportovců a jejich trenérů ze 161 států. Během her bylo rozděleno 241 zlatých a příslušný počet stříbrných a bronzových medailí. Českoslovenští sportovci získali 3 zlaté, 3 stříbrné a 2 bronzové medaile. V hodnocení národů se zařadili na 17. místo.

Hry měly, ostatně jako většina našeho lidského snažení, své světlé i stinné stránky. Hrdinkou her se zřejmě stala plavkyně NDR Kristina Ottová — získala celkem šest zlatých medailí. Ke stinným stránkám her patří podezření z úplatků, napadení rozhodčích a funkcionářů, ale zvláště velmi početné dopingové aféry. Největší roz-

Moje příprava na cokoli
se točí kolem Ježíše.
Až budou závodní dráhy,
stadiony a medaile
zapomenuty,
Ježíš Kristus
bude stále Pánem...
On je ten jediný,
kdo zde bude...
dnes...zítra...navždy!

C. Lewis

ruch zřejmě vyvolal případ černého Kanadana Bena Johnsona. Tomuto sprintérovi bylo prokázáno, že požil nedovolené chemické prostředky, a proto musel vrátit zlatou medaili a nebyl mu uznán nový světový rekord v běhu na 100 metrů. Zlatou medaili ve sprintu nakonec obdržel jeho největší soupeř černý americký atlet Carl Lewis.

Zpravodajství z her provázal znak 24. olympiády. Nad známými pěti olympijskými kruhy to byl tradiční korejský motiv a symbol. V jednobarvném podání vypadá jako trojpramenný stočený šnek. Ve skutečnosti se však skládá ze tří barev. Vnější modrý pás symbolizuje nebe, vnitřní žlutý představuje zemi a červený pás mezi nimi názorově člověka. Tento odznak nám připomíná také biblické pojetí člověka. Člověk není jen „zemský“, nejorganizovanější forma hmoty. Podle Písma člověk nebyl stvořen pouze z prachu země, ale Tvůrce mu také „vdechl dchnutí života“ a učinil jej „Božím obrazem“. Člověk je tedy více než tělo, které má jen fyzické projevy a potřeby. Člověk je také duše a duch. A na to, žel, občas při honbě za tělesnými „výkony“, případně požitky zapomínáme. Všechno „tělesné“ je zákonitě také dočasné. Jména vítězů a rekordmanů zůstanou pouhým záznamem v análech, za necelé čtyři roky bude svět tleskat novým vítězům a medailistům. Lidské tělo, jehož výkony obdivujeme, také zákonitě stárne a chátrá. Každý z nás ví, že tady na zemi nebude žít věčně.

Olympijské hry mohou nás, křesťany, však v mnohém poučit. Z tohoto pohledu je zajímavá i země, v níž se hry konaly — země násilně rozdělená, žijící vlastně v ovzduší neukončené války, ale z křesťanského hlediska velmi zajímavá. Říká se, že Jižní Korea je nejkréšťanstější zemí Dálného východu. Křesťanství zde v posledních desetiletích zaznamenává nejrychlejší růst na světě.

Kdyby se na olympiádě soutěžilo také v „křesťanských disciplínách“, získala by Jižní Korea řadu zlatých medailí. V Koreji je největší křesťanský sbor na světě, čítá přes 20 000 členů. V Soulu se konalo také největší známé křesťanské shromáždění. Na jednu z evangelizačních přednášek, které v tomto městě konal americký evangelista Billy Graham v letech 1973 a 1974, přišly 2 milióny 700 tisíc posluchačů. V Koreji je také největší teologický seminář na světě.

Dějiny korejských křesťanů nejsou příliš dlouhé. První protestantský sbor byl v Koreji zorganizován roku 1884. O sto let později zde bylo už přes 30 000 křesťanských sborů. K největšímu růstu došlo v posledních desetiletích. V roce 1955 žil v Koreji pouze jeden milión křesťanů ve 4 tisících sborech. Během dalších deseti let se jejich počet zdvojnásobil. Dnes se ke křesťanství hlásí 25 % obyvatel Jižní Koreje. Podle odhadů to v roce 2000 bude již celá polovina populace. Křesťanské církve rostou čtyřikrát rychleji než počet obyvatel.

Olympijské hry však pro nás křesťany mohou být poučné i jinak. Sportovec, který se snaží vyhrát, získat medaili, může být v určitém smyslu také obrazem a příkladem křesťana. Apoštol Pavel, který žil v prvním století po Kristu, bezesporu znal různé sportovní soutěže a možná i tehdejší olympijské hry. Několikrát ve svých dopisech — epištolách — přirovnává křesťana ke sportovci.

„Nevíte snad, že ti, kteří běží na závodní dráze, běží sice všichni, ale jen jeden dostane cenu? Běžte tak, abyste ji získali! Každý závodník se podrobuje všestranné kázní. Oni to podstupují pro pomíjitelný věnec, my však pro věnec nepomíjitelný. Já tedy běžím ne jako bez cíle; bojuji ne tak, jako bych dával rány do prázdna.“ (1 Kor 9, 24—26)

Ani v křesťanství nejde jen o to „někam“ běžet, o „něco“ usilovat. Jde

o zcela konkrétní a přesně stanovený cíl, o životní směr. Konečným cílem, metou, je život v přítomnosti Ježíše Krista v jeho království, život vsutku „Boží“ — časově i kvalitou neomezený, bez bolestí a strachu. Tento cíl představil náš Spasitel, k tomuto cíli směřovali a zvali apoštolové a všichni následovníci Ježíše Krista. Tento cíl je jediným možným opakem beznaděje, která zaznívá z každé jiné odpovědi na otázku: Kam vlastně směřuje lidský život, co je smyslem naší existence?

I křesťanský běh — způsob života — má svá pravidla. Polovičatost, nedůslednost, nerespektování zásad ani zde nemůže vést k žádoucím výsledkům. Apoštol Pavel také napsal: „Kdo závodí, nedostane cenu, nezávodí-li podle pravidel.“ (2 Tim 2,5) I v křesťanském běhu je možno být „diskvalifikován“. Bible nám mimo jiné podává také „pravidla hry“, abychom věděli jak na to, o čem jde a podle čeho bude náš život posuzován. A to je také důvod, proč se máme s jejím obsahem důkladně seznámit.

Sportovci závodí proto, aby věděli kdo je „nej...“ — nejrychlejší, nejsilnější, nejlepší. Vítězství — zlatou medaili — získává vždy jen jeden. V křesťanském „běhu života“ získává hlavní cenu — „věnec života“ každý, kdo vytrvá a doběhne. Apoštol Pavel měl jistotu: „Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokončil, víru zachoval. Nyní je pro mne připraven vavřín spravedlnosti, který mi dá v onen den Pán, ten spravedlivý soudce. A nejen mně, nýbrž všem, kdo s láskou vyhlížejí jeho příchod.“ (2 Tim 4, 7.8) Stejný „vavřín života“ má opravdu možnost získat každý, kdo souhlasně odpoví na Boží pozvání a v „běhu“ vytrvá až do cíle. Ježíš Kristus nás ujišťuje: „Buď věrný až do smrti, a dám ti vítězný věnec života.“ (Zj 2,10)

K. NOWAK

**„Bojte se Boha
a vzdejte mu čest...
poklekněte před tím,
kdo učinil nebe, zemi,
moře i prameny vod.”
Zj 14,7**

Nedávno jsem stál před stavbou pražské televizní věže na Žižkově. S úžasem jsem obdivoval umění projektantů a obratnost i odvahu dělníků, z jejichž společné práce vyrůstá k obloze smělá konstrukce. Po právu si zaslouží, aby jejich památku v budoucnu připomínala pamětní deska, jakou nacházíme u každého takového pozoruhodného díla. Nebývá zvykem pojmenovat každou velkou a smělou stavbu podle jejího tvůrce, jako je tomu u pařížské Eiffelovy věže, a tak si při pohledu na ně obvykle klademe otázky, kdo asi navrhl první náčrt, kdo určil, z jakého materiálu bude postavena, kdo odvážnou myšlenku rozpracoval a propočítal do všech detailů, aby se odvážný projekt mohl stát skutečností.

O několik dnů později jsem na stejné otázky znovu hledal odpověď. Bylo krásné letní odpoledne, když jsem se ocitl před velkolepou stavbou. Tyčila se přede mnou sluncem ozářená —

vysoká, elegantní, štíhlá. Žižkovskou věž vytvářejí tři souběžné válce a teprve horní část je odlehčena a tvoří ji válec jeden. Pro tuto stavbu zvolil projektant řešení odvážnější a obdivuhodnější: od samého základu vyrůstá pouze jeden válec a její nejvyšší část není odlehčena, nýbrž naopak zatížena.

Nebylo to poprvé, co jsem tuto stavbu viděl, ale tentokrát vzbudila mou soustředěnou pozornost a údiv, protože jsem krátce předtím o ní četl pozoruhodné pojednání. Projektant nám totiž nenechal žádné plány ani podrobnější popis, a tak se na ni zaměřili odborníci a důkladně ji celou prozkoumali a proměřili. Závěry, ke kterým dospěli, jsou fantastické!

Ale promiňte, vždyť jsem se ještě nezmínil, co je to za stavbu a kde ji můžete spatřit. Tak tedy — je to žitné stéblo a najdete je na poli nedaleko cesty, po které tak často jezdíte. Žito si vzali na mušku nejenom bio-

logové, ale i lidé od stavařského řemesla — konkrétně odborníci na statiku. Jejich poznatky a výpočty jsou ohromující. Jeden z nich — W. Nachtigall — je rozvádí ve své knize „Statické konstrukce v přírodě“. Ve stručném shrnutí říká asi toto:

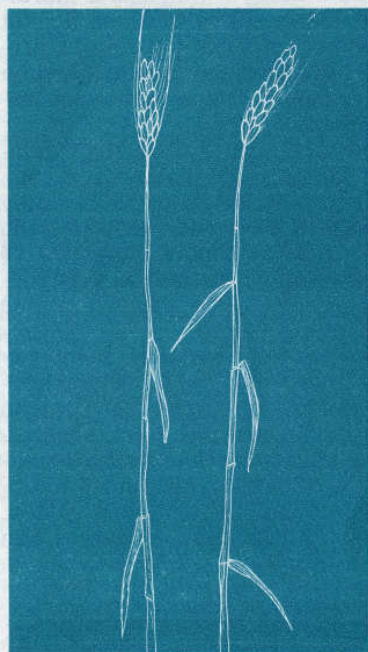
Lidé postaví mohutný tovární komín. Je 140 metrů vysoký a stojí na základě o průměru 8 metrů. Žitné stéblo 150 cm vysoké má u základu průměr pouhé 3 milimetry. Kdyby měl mít tovární komín stejné proporce jako stéblo, pak by při výšce 140 metrů měřil u základu jeho průměr pouhých 28 centimetrů, nebo by při 8 metrech průměru musel být vysoký 4000 metrů. Takovou stavbu nelze postavit, protože podle zákonů statiky by se musela zhroutit. Teoreticky nejmenší možný průměr pro 140 metrů vysoký komín je 2,7 metru. Stéblo navzdory extrémním proporcím odolává i náporu větru a navíc nese zatížení klasu, který je excentricky umístěn a váží mnohdy více než samo stéblo.

Nemůžeme však pominout skutečnost, že ve stéblu je zaveden dokonalý „vodovod“ a je vybaveno zásobovacím systémem. Vždyť právě na jeho vrcholu se „vyrábí“ obilí potřebné pro život každého z nás.

Stál jsem tedy před obilným polem, na kterém se tyčily statisíce štíhlých a dokonalých staveb, a hlavou mi vířily otázky: Kdo to všechno projektoval? Kdo určil materiál ke stavbě? Kdo to všechno propočítal a postavil?

V té chvíli jsem si uvědomil, že tyto otázky již dávno přede mnou zodpověděl král David, když oslavoval velkého Stvořitele: „Dáváš, aby rostla tráva dobytka a bylina ku potřebě člověka, abys tak vyvedl chléb ze země.“ (Ž 104,14)

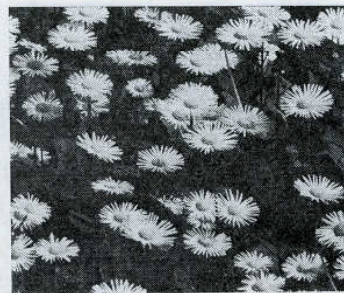
Na každém stéblu je pamětní deska moudrého Projektanta a Stavitele. „Nebo on řekl, a stalo se, on rozkázal, a postavilo se.“ (Ž 33,9)

JIRÍ DREJNAR

evangelium o

PŮVODU ČLOVĚKA ANEBO NAROZENINY SVĚTA

To, že chápeme sobotu jako „den Páně“, je pro obecné křesťanské povědomí „zvláštnost“, která bývá posuzována různě. Protože zachováváme sobotu jako biblický den odpočinku, cítíme svou odpovědnost hovořit o tomto tématu, a tím splatit svůj dluh, pokud jde o vydání svědectví o Boží milosti, která nám byla v sobotě darována. Chceme využít příležitost, která se naskytla vydáním obšírné práce o významu z pera dr. S. Bacchiocchiho. Jeho druhá kniha (německý překlad: „Deine Zeit ist meine Zeit“) se mi stala základem, z něhož chci čerpat materiál.

Narozeniny světa — tak označil velký židovský filosof Filón Alexandrijský sobotu. V současnosti je opět aktuální otázka, zda Filónovu výpověď máme chápat doslovně, anebo jen poeticky? Je to skutečně sobota, která svědčí o našem původu, anebo to je něco jiného? A jestliže můžeme toto označení brát vážně, jaký význam má právě tento den pro pochopení smyslu našeho života?

Když Filón označil sobotu jako den narození světa, vycházel z biblické zprávy o rajském původu soboty. V posledních sto letech však mnozí historikové přicházejí s pokusy vystopovat původ světa a soboty z mimobiblických pramenů a mimo akt stvoření.

Proč vůbec máme tak velký zájem o svůj původ? Člověk se ptá na svůj původ už v dětství. Chceme přece vědět, odkud pocházíme, kdo je náš skutečný otec a matka. Při dnešní rozvodovosti je to stále aktuálnější problém! Náš původ totiž silně určuje také náš cíl a pochopitelně také náplň života. Děti, které nic neví o svých rodičích, trpí krizí identity, pocitem odcizení a prázdnoty. Touží po někom, komu by důvěřovaly. Důvěra obvykle určuje jejich život. A tyto hodnoty není schopna nahradit společnost jen pomocí materiálního zboží, rychlé komunikace a spousty informací.

Nebiblické teorie o původu soboty jsou podloženy hlavně důvody astronomickými, sociologickými a magickými. Jenže tyto pokusy o výklad soboty se ukázaly spíše komplikující než vysvětlující. Stvořitelský původ soboty napadali také od minulého století liberální teologové. Jedni viděli původ soboty v judaismu, jiní ho hledali v ještě dřívějších kulturách. Nejsilnější proud je ovšem mezi zastánci moderních vědeckých teorií o vzniku světa. Takoví teologové, kteří chtějí tyto teorie nějak sladit s biblickou zprávou o stvoření, nemluví o šesti doslov-

ných stvořitelských dnech, ale o šesti nebo sedmi geologických údobích.

Podobné výklady pohřbívají hlubokou a významnou pravdu o sobotě, jak ji podává bible. Mnoho lidí věří jen tomu, co se může prokázat v laboratoři. Nepřipouštějí možnost, že by mohly existovat ještě jiné řády, než ty stávající. A tak z těch malicherných změn, které mohou vzniknout v dnešní biologii, odvozují obrovské mutace, ke kterým mělo dojít v průběhu milionů a milionů let. Svůj původ odvozují z nižších biologických druhů, ne z Boha a jeho „obrazu“. Jak vysoký potom mohou mít svůj životní cíl, jestliže svůj původ vidí v nižších živočišcích? Jestliže odvozujeme svůj původ od zvířat, sotva budeme uvažovat o plánech, které by přesahovaly průměr přirozenosti. Odmítáme-li biblické učení o Božím původu člověka, ochuzujeme se i o božský záměr, smysl a cíl.

Má však věda opravdu možnost ověřit a zjistit, jakým způsobem vznikl svět a jak dlouhá doba k tomu byla zapotřebí? Vždyť moderní věda může opravdu zkoumat jen ty procesy, které probíhají v současnosti. Mnohý vědec si je dobře vědom, že v tomto směru existuje jeden problém — nelze vyloučit nadpřirozené „Staň se“. Apoštol Pavel se drží přírodních zákonitostí, ale slučuje je s nadpřirozenou příčinou: „Ve víře chápeme, že Božím slovem byly založeny světy, takže to, na co hledíme, nevzniklo z viditelného.“ (Žid 11,3)

Jestliže vírou chápeme, že Bůh stvořil tento svět i nás, pak nevolil pro to časový plán, který by jemu vyhovoval, ale který by vyhovoval člověku. Je to sedmidenní týden, jehož vrcholem je právě sobota. Jiný původ soboty nebyl prokázán! Stvoření se stalo v hranicích lidského času s ohledem na možnou dobu tvořivé práce a potřebu odpočinku. Sám Ježíš Kristus, jehož význam snad už nikdo neome-

zuje jen na židovský národ, řekl: „Sobota je učiněna pro člověka, a ne člověk pro sobotu.“ (Mk 2,27) A bible mluví přesně: „Sedmého dne dokončil Bůh své dílo... Sedmý den Bůh požehnal a posvětil, neboť v něm přestal konat veškeré své stvořitelské dílo.“ (1 Moj 2,2-3)

To je pro nás důležité. Víme, kde je náš původ. Sobota nám to každý týden připomíná. Sobota má však ještě hlubší a krásnější poslání. Připomíná nám, že jsme byli postaveni do ráje, kde nebyla smrt, hněv, závist a úpadek. Náš původ je tedy vznešený, protože jsme byli stvořeni Bohem a neseme ještě znaky jeho „obrazu“. Pakli ovšem víme o tom velkém rozdílu mezi dnešním světem a biblickým rájem, ptejme se, zda neučinil náš Bůh nějaké opatření pro náš návrat do původních ideálních podmínek. Ježíš Kristus zde žil již po opuštění ráje, a přesto říká, že je nadále Pánem soboty. I když nám hrozí ekologická a morální krize, skrze něj se můžeme dočkat opět té původní soboty. Chce nás přetvořit v nová stvoření. A tuto úžasnou naději si máme připomínat v současných sobotách.

Oč smysluplnější by byl život mnoha lidí, kdyby nepochybovali o tom, že vyšli z Božích rukou, že mu díky Kristovu dílu stále patří a že po jeho brzkém příchodu budou moci tvořivě žít v původním prostředí a v původních podmínkách, po kterých stejně všichni tolik toužíme!

Kdykoli se tedy dožijeme svých narozenin i narozenin světa, připomínejme si svého Otce, myslíme na jeho vznešený plán pro náš život, scházejme se se všemi, kteří se do Boží rodiny hlásí a aktivně vyhlížíme i to konečné naplnění Stvořitelova plánu. Vzdávejme Hospodinu v tento den chválu a čest více než kdykoli jindy. Připomínejme si lásku a obět Spasitele Ježíše Krista, který je Pánem soboty.

DUŠAN KUČERA

„Ukázala se Boží milost, která přináší spásu všem lidem a vychovává nás k tomu, abychom se zřekli bezbožnosti a světských vášní, žili rozumně, spravedlivě a zbožně v tomto věku a očekávali blažené splnění naděje a příchod slávy velikého Boha a našeho Spasitele Ježíše Krista.“

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ZNAMENÍ

Již starozákonní proroci kladli velký důraz na to, že Hospodin je jediným svrchovaným králem (Ž 22,29). Zvěstovali příchod Pomazaného Hospodino-va — Mesiáše, který vysvobodí svůj lid, dá mu nový řád a zřídí království podle Boží vůle.

Ježíš Kristus přišel a splnil očekávání Božího lidu staré smlouvy. Svým prvním kázáním vyzýval: „Pokání činite, neboť se přiblížilo království nebeské!“ (Mat 14,17) Židé se domnívali, že je Mesiáš vysvobodí ze jha nenáviděných Římanů. Kristus však přišel, aby vysvobodil lidstvo z otroctví hříchu. Řekl: „Když vás Syn osvobodí, budete skutečně svobodní.“ (Jan 8,36) Přišel nás vysvobodit z moci největšího otrokáře — satana.

Řekl: „Jestliže však vyháním demony Duchem Božím, pak už vás zastihlo Boží království.“ (Mat 12,28) Začalo v lidských srdcích tím, že lidé přijali Boží zásady spravedlnosti, které Kristus hlásal ve svém horském kázání, a začali je uplatňovat ve svém životě. Spasitel je zvěstoval jako podmínku šťastného života slovy: „Hleďte především Boží království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.“ (Mat 6,33) Nezačalo převzetím vnější moci svržením Římanů, ale jako království milosti působilo v obrácených lidech, kteří je sio-ry i skutky začali rozšiřovat.

I dnes všichni praví křesťané žijí v tomto duchovním království a šíří je v porušeném světě. Snaží se s Boží pomocí uplatňovat nebeské zásady, ale dosud trpí bolestí, nesou svůj kříž a umírají podobně jako ti, kteří jsou bez naděje. „Veškeré tvorstvo až podnes společně sténá a pracuje k porodu. A nejen to, ale i my sami, kteří již máme Ducha jako příslib darů Božích, i my ve svém nitru sténáme, očekávající přijetí za syny, totiž vykoupení svého těla.“ (Řím 8,22-23) Ježíš nás učil modlit se: „Přijď království tvé!“ (Mat 6,10) Očekáváme definitivní království, ve kterém už nebude hřích, nespravedlnost a smrt. Království Boží ve své plnosti nepřestává být budoucí, nepřestává být předmětem naší naděje a modliteb. Nesmíme škrtnout jeden ani druhý jeho aspekt!

Když Kristus na hoře Olivetské hovořil se svými učedníky o zkáze Jeruzaléma a konci našeho porušeného věku, položili mu učedníci otázku: „Pověz nám, kdy to nastane a jaké bude znamení tvého příchodu a skonání věku?“ (Mat 24,3) Spasitel jim řekl zřetelně, že o tom dnu a hodině neví nikdo, ale zároveň prohlásil, že máme sledovat znamení té doby: „Od říkavku si vezměte poučení: Když už jeho větev raší a vyrazí listy, víte, že je léto blízko. Tak i vy, až toto všechno uvidíte, vězte, že ten čas je blízko, přede dveřmi.“ (Mat 24,32-33) Proto sledujeme biblická proroc-

tví, abychom se připravili na příchod našeho Pána, kdy život zvíťazí nad smrtí, dobro nad zlem, láska nad nenávistí.

Studie na téma druhého adventu se obvykle soustřeďují na temnější stránky eschatologických událostí, na války, zemětřesení, hlad, mor, odpadnutí od Boha, na soužení. Zapomíná se na radostné znamení evangelizace světa, protože ono neposkytuje základ pro šokující prognózy. V rozhovoru na hoře Olivetské je zvěstování evangelia „všem národům“ zřetelným znamením, které je spojeno s koncem starého a začátkem nového světa: „A toto evangelium o království bude kázáno po celém světě na svědectví všem národům, a teprve potom přijde konec.“ (Mat 24,14) Když se Spasitel zmiňuje o konfliktu mezi národy, o hladu a zemětřeseních, říká: „Ale to vše bude teprve začátek bolestí.“ (v. 8) Negativní znamení jsou zde dána jako kontext zvěstování evangelia o budoucím království.

Také starozákonní proroci o něm věděli. U Izaiáše 45,22 volá Bůh: „Obraťte zřetel ke mně, abyste spaseni byli, všechny končiny země!“ O Mesiáši prorokuje: „Dal jsem tě za světlo pronárodům, abys byl spása má do končin země.“ (Iz 49,6) Apoštol Pavel cituje toto místo jako předpověď křesťanské misie mezi pohany (Sk 13,46-47). Kristus dal impuls k naplnění těchto proroc-
tví slovy: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtíte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal.“ (Mat 28,19-20)

Evangelium má být kázáno „na svědectví všem národům“. To znamená, že každý člověk v každém národě se obrátí. Evangelium se má stát svědectvím, které staví všechny před rozhodnutí. Tak tomu rozuměl Pavel, když řekl: „Tak jsem celý okruh od Jeruzaléma až po Ilýrii naplnil Kristovým evangeliem.“ (Řím 15,19) Byl přesvědčen o tom, že v široké oblasti od Palestiny až po Řecko dostatečně kázal Kristovo evangelium; ne že by byl každému jednotlivci svědčil nebo že by většina obyvatelstva přijala křesťanství, ale protože zvěst o spasení byla hlášána v každé

krajině. Skutečný počet obrácených byl tehdy poměrně malý. Podle Světové křesťanské encyklopedie z roku 1982 připadal kolem roku 100 po Kr. asi milión křesťanů na 181 miliónů obyvatel římské říše.

Jsmo dnes ve dvacátém století blíže nebo dále od splnění velkého Kristova přikazu k evangelizaci světa? Jak se plní v naší době toto adventní znamení? Ně-
kdo možná pochybuje o objektivitě statistických přehledů. Nevě-
ditelné dílo Ducha svatého nemůže být měřeno čísly. Statistiky mají tedy svá omezení a jsou vystaveny nebezpečí přílišného optimismu nebo nevhodného pesimismu. Kniha Skutky apoštolů však ráda uvádí počet získaných „duší“. „Ti, kteří přijali jeho slo-
vo, byli pokřtěni a přidalo se k nim toho dne na tři tisíce li-
dí.“ (Skut 2,41) „Ale mnozí z těch, kteří slyšeli Boží slovo, u-
věřili, takže jich bylo již na pět tisíc.“ (Skut 4,4) „Slovo Boží se šířilo a počet učedníků v Jeru-
zalémě velmi rostl.“ (Skut 6,7) Ty-
to údaje ve Skutcích apoštolů jsou důkazem Boží milosti proje-
vující se růstem křesťanské misie. I dnes statistické misijní úda-
je potvrzují závažnost tohoto ad-
ventního znamení naší doby.

Během dvacátého století křesťanství vzrostlo co do počtu z 558 miliónů v roce 1900 na 1433 miliónů v roce 1980. Kleslo však z 34,4 procenta v roce 1900 na 32,8 procenta v roce 1980. Hlavní příčinou je pokračující sekulari-
zace.

Kristus poslal své učedníky ke všem národům. Dnes se křesťan-
ství stalo vskutku mezinárodním. Do roku 1900 žilo v hospodářsky
vyspělých zemích 85 procent křesťanů (470 miliónů) a pouze 15 procent (87 miliónů) v Tře-
tím světě. Dnes už nemůžeme ří-
ci, že křesťanství je náboženství
bělochů. Bylo tomu tak ještě na
přelomu století. Dnes jsou bílí
v menšině (48 %) a barevní ve
většině (52 %).

To souvisí také s rozšířením bible, která byla na přelomu sto-
letí buď celá nebo v částech pře-
ložena do 537 jazyků. V roce 1988
byla přeložena již do 1884 jazy-
ků a dialektů, jimiž mluví 96 %
obyvatel planety. Dnes poprvé je
evangelium zvěstováno prakticky

„každé rase, kmeni, jazyku i ná-
rodu“ (Zjev 14,6).

Křesťané mají nebyvalé pro-
středky evangelizace: evangeli-
zační střediska, výchovné a zdra-
votnické instituce, knihy a časo-
pisy, vysílání rozhlasem a televi-
zí.

Šíření evangelia mezi všemi
národy je nejdůležitějším zname-
ním přicházejícího Božího krá-
lovství. Kristova církev plní pří-
kaz svého Pána: „Jděte do celé-
ho světa!“ Bereme pověření Pána
Ježíše s plnou odpovědností. Svě-
lé hnutí vidíme jako Boží nástroj
k naplnění výrazného adventního
znamení — evangelizace světa.
Věříme, že nás Bůh povolal k ži-
votu, abychom hlásali radostnou
zvěst o brzkém druhém příchodu
Ježíše Krista a vyzývali všech-
ny k duchovní přípravě na tuto
největší budoucí událost.

Dnes má naše církev přes 4,5
miliónu členů. Z nich 75 % žije
v Africe, Asii a Latinské Americe.
Evangelizační poslání se snaží
plnit také prostřednictvím mno-
ha zdravotnických institucí, škol,
pomocí literatury, rozhlasu a te-
levize.

Účinnost evangelizace však ne-
může být určována pouze země-
pisným rozšířením, silou institucí
a číselným růstem, ale spíše tím,
jak pomáhá lidem a společnostem,
aby všichni ochutnali ovoce
evangelia, jako je láska, radost,
pokoj, poznání smyslu života, so-
ciální a mravní pokrok, osvobo-
zení od síly hříchu a jeho dů-
sledků, osvobození od destruktiv-
ních zlovyků. Adventisté sedmé-
ho dne se snaží v tomto směru
plnit své poslání ve vědomí, že
evangelizace světa nezáleží na
lidských zdrojích, ale v moci
Ducha svatého.

Je to jediné Boží milost, že my
hříšní lidé smíme zvěstovat na-
ději brzkého druhého Kristova
příchodu, jak to vyjádřil apoš-
tol Pavel slovy: „Ukázala se Bo-
ží milost, která přináší spásu
všem lidem a vychovává nás
k tomu, abychom se zřekli bez-
božnosti a světských vášní, žili
rozmumně, spravedlivě a zbožně
v tomto věku a očekávali blaže-
né splnění naděje a příchod slá-
vy velikého Boha a našeho Spa-
sitele Ježíše Krista.“ (Tit 2,11-13)

MILOSLAV ŠUSTEK

Když velký učitel národů Jan Amos Komenský hledal inspiraci i název pro jednu ze svých posledních knih, sáhl po závěru desáté kapitoly Lukášova evangelia a nazval ji „Jednoho jest potřebí“. Název knihy je odvozen z Ježíšových slov, která pronesl v milém rodinném kruhu v Betanii. Zdržme se chvíli v této rodině tři sourozenců: Marty, Marie a Lazara. Jejich prožitky v Ježíšově přítomnosti vedly Komenského při hledání a řešení otázky samotného smyslu života a jeho naplnění. Stojí za to přejít si v evangeliu výše vzpomínanou kapitolu stejně jako jedenáctou kapitolu Janova evangelia. Tento článek chce pouze navodit a zvýraznit některé momenty, zatímco evangelia odvíjejí děje plné napětí — a se šťastným koncem. Proč se spokojit pouze se džbánem vody, je-li otevřen pramen evangelia?

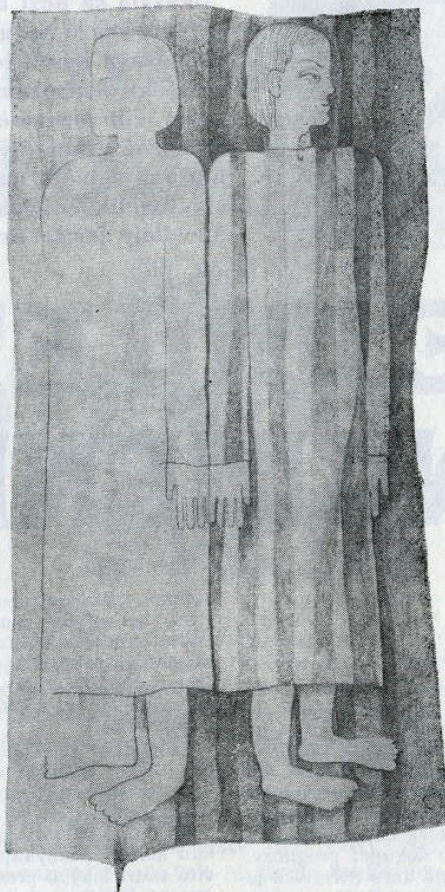
Příjemné prostředí

Rodinu tvoří převážně rodiče a děti, případně někdo z prarodičů. Jsou však i rodiny, kde dokážou vytvořit vzájemně milé vztahy pouze sourozenci. Po léta je obvykle spojuje vztah k některému z dosud žijících rodičů. Ale i po jeho odchodu žijí ve společné domácnosti, a tak čelí pocitu osamocení.

Ježíš neměl vlastní domov. Rád přicházel do příbytku Lazara, Marty a Marie. V prostředí důvěry a lásky, které zde vládlo, si odpočinul. Sem se rád uchýlil před podezíráním a zlobou farizeů. Byl zde upřímně vítán. Tady nacházel nesobecké a upřímné přátelství.

Různé zájmy

Když Pán Ježíš podával svá podivuhodná naučení, sedávala Marie v jeho blízkosti a byla pozornou posluchačkou. Její sestra Marta, asi žena praktická, připravovala pohoštění. Ostatně, právě ona byla paní domu a velice jí záleželo na dobré pohodě vzácného hosta i těch, kdo jej doprovázeli. Snad v mnohých povinnostech a momentálním návalu práce poněkud znervozněla, když se obrátila na Mistra se slovy: „Pane, nezáleží ti na tom, že mne má sestra nechala sloužit samotnou? Řekni jí přece, ať mi pomůže!“

SOUROZENCI

Ježíš ji odpověděl mírně a trpělivě: „Marto, Marto, děláš si starosti a trápíš se pro mnoho věcí. Jen jedno je třeba. Marie volila dobře. Vybrala si to, oč nepřijde.“

Možná, že máme výhrady k Ježíšovu hodnocení. Což není právě pohostinnost v bibli vysoce ceněna? Na jaké vyšší hodnoty Ježíš myslí?

Rozdíl v pojetí hodnot vyplýval již z rozdílu vztahu k Pánu Ježíši. Pro Marii nebyl pouze vzácným hostem. Poznala v něm svého Pána a Spasitele. To dosvědčuje později i její pietní čin, zapsaný v evangeliu Jana 12,3. Každé jeho slovo přijímala ve stínu budoucího kříže. Byly to pro ni jedinečné okamžiky. V soumraku událostí, které předcházely ukřižování Spasitele, vytušila Marie něco z velkého plánu vykoupení. Můžeme ji mít za zlé, že docenila pravou jedinečnost okamžiku v přítomnosti Hosta nebes?

Náš život je přeplněn věcmi jak zbytečnými, tak užitečnými. Když se setkáme s Ježíšem a přijmeme jeho slovo, dochází ke změněm v pojetí hodnot. Léty by mělo přibývat podstatných zájmů a ubývat neužitečných. Kritériem při rozlišování je náš vztah k Ježíši Kristu. Měli bychom být méně úzkostliví o věci pomíjivé, a jevit trvalý zájem o ty, které mají věčnou hodnotu.

Pán nad životem i smrtí

Do pokojného domu, kde Ježíš se svou družinou rád odpočíval, vstoupil smutek. Lazar, bratr Marie a Marty, těžce onemocněl. „V nouzi poznáš přítele“ — toto přísloví je nejen návodem k prověřování vztahů, ale i k orientaci, když je zle. Rychlý posel vyhledal Ježíše a oznámil mu smutnou zvěst. Přátelství zavazuje k pomoci, v tomto případě k okamžité pomoci. Ale Ježíš do Betanie nešel. Jeho družina je tím odkladem krajně znepokojena.

Po zlém přišlo nejhorší. Lazar zemřel. „Muselo to tak dopadnout?“ ptali se mnozí a začali uvažovat o tom, zda se nezmýlili v Ježíšově poslání. I obě sestry byly Mistrovým odkladem hluboce zraněny. Proto zazněla výčitka: „Pane, kdybys byl zde, nebyl by náš bratr zemřel.“ Ježíš však sledoval vyšší záměr než pouhé uzdravení. Vzkřísil Lazara k životu. Vzkříšení k novému životu po čtyřech dnech, to byl div nad jiné výrazný.

Je pravda, že Pán věčnosti pracuje jinak s časem, než si my přejeme. Žalmista v odpovědi na Boží jednání v čase reaguje sebeodevzdáním: „V rukou tvých jsou moje dny...“ (Ž 31,16) Není nad toto řešení. I když Ježíš miluje, nesplňuje všechna naše přání.

Události, které souvisí s Lazarovou smrtí, jsou dodnes velmi poučné. Hovoří jasnou řečí o posledních věcech člověka. Biblický text Jan 11,24 svědčí, že Lazarovy sestry nevěřily v nesmrtnost lidské duše, ale v budoucí vzkříšení. Ježíš neopravuje vyznání Marty. Učení o nesmrtelné duši bylo široce rozpracováno církví ve středověku, ale má dávný pohanský původ. Zastiňuje jedinečnou biblickou pravdu o vzkříšení při druhém příchodu Ježíše Krista. Ostatně, stačí události kolem pohřbu domyslet: Lazar je volán z hrobu, nikoli z nebe, kam bychom jej asi ve svých představách mohli zařadit. Volat jej z „nebeské blaženosti“ na tuto narušenou zem, do ještě větších nebezpečí (Jan 12,10), by přece z Ježíšovy strany nebylo projevem přátelství. Lazar také nic nevypráví o posmrtném životě. Písmo prostě nic neučí o nesmrtelné duši. Proti tomu Starý a jmenovitě Nový zákon zuřivě neuvěřitelně největší událost dějin, příchod Ježíše Krista a s ním spojené vzkříšení. Apoštol Pavel píše radostně: „Zazní povel, hlas archanděla a zvuk Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe, a ti, kdo zemřeli v Kristu, vstanou nedříve.“ (1 Tes 4,16)

Lazar po letech znovu zemřel, stejně jako jeho sestry Marie a Marta. Kdo však zůstal, je náš Spasitel. Jeho nabídka „jednoho potřebného“ stále trvá. Kristova pomoc vždy přichází v pravý čas. Lazar v prachu země očekává setkání s Kristem. Také my čekáme na nejkrásnější setkání, které bude ve velký den vzkříšení. Je vůbec něco vzácnějšího, s čím bys měl počítat?

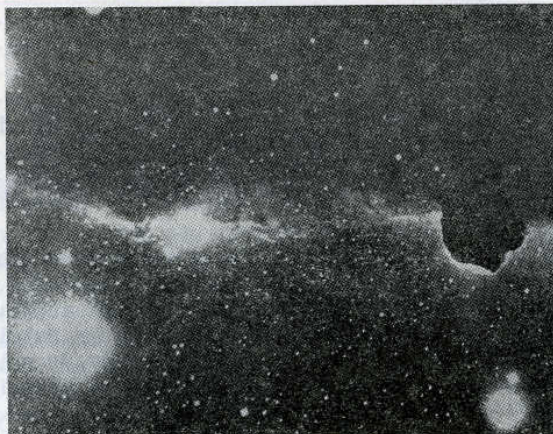
A. BARTA

Představte si, že váš soused vyhraje první cenu ve sportce. Štěstí, řeknete a možná mu budete závidět. Vy poctivě šetříte na auto a on... Uběhne týden a soused vyhraje opět. To snad není možné, myslíte si. A přemýšlíte, jak je to štěstí nespravedlivé. Čas běží. Pomalu se smiřujete s krivdou štěstěny a po týdnu vyhrává soused potřetí. To už se o jeho štěstí nezajímáte pouze vy, ale i hospodářská kriminálka. Zdá se jim to podezřelé. Šťastný výherce odpovídá klidně na jejich otázky, znovu sází a týden co týden vyhrává. Sdělovací prostředky se snaží vyšetřovatele uklidnit tvrzením, že zde by neuspěl ani slavný Sherlock Holmes. Případem se již zabývají také vědci. Někteří hovoří o magii, jiní o spojení s mimozemšťany. Po roce si lidé zvykají a rozruch opadá.

Nyní si asi říkáte, že uvedený příběh je špatně napsanou sci-fi. Vezměte na pomoc kalkulačku a spočítáte pravděpodobnost výhry první ceny ve sportce. Je mizivá šance vyhrát jednou, natož pak padesátkrát po sobě. Ne, to je z hlediska pravděpodobnosti nesmysl. Plně s vámi souhlasím. Také to považuji za nemožné. Tak proč o tom píšete?

Když jsme ve škole začali probírat evoluční teorii, prožíval jsem vnitřní boj. Čemu mám věřit? Rodiče mne učili něco úplně jiného. Jenže za školní látkou stáli vědci zvučných jmen. Kdo má pravdu? Táta s mámou říkají, že svět stvořil Bůh. Učitelé zase, že žádný Bůh neexistuje. Nevěděl jsem jak dál. Souhlasit s tvrzením vyučujících a prohlásit své vlastní rodiče za tmáře jsem nechťel. Měli mne rádi a já je také. Proto jsem se rozhodl neukvapovat se. Začal jsem si půjčovat knihy o evoluci. Současně jsem pročítal tátovu knihovnu. Vyptával jsem se doma i ve škole. Zdálo se mi, že evoluční teorie je vypracována do nejmenších detailů a bible vedle ní nemůže obstát. Bylo mi líto rodičů, že jsou tak zastaralí. Jenže právě v té době jsem našel v oné teorii první trhlinu. Nebyly to žádné velké objevy. Pro mne však znamenaly mnoho. Dnes své rodiče nepovažuji za lidi hodné politování. Naopak. Vím, že jejich víra je velmi moderní a nemusí se vědy bát. Měl bych se opravit, ne jejich, ale naše víra.

Jak jsem se s problémem vypořádal? Jaké jsem našel řešení? Zpět k víře mne přivedlo to, co považuji za mezery v evoluční teorii. Chci vám ukázat, jak jsem pochopil jednu z nich. Genetika učí, že lidská buňka obsahuje v genetickém kódu velice obsáhlou informaci. K jejímu popsání bychom potřebovali 500 knih o 1000 stranách. Použijme toto tvrzení k malému pokusu. Připravme sazečský stroj a pak jej napojme na počítač, který bude náhodně tisknout text. Jaká je pravděpodobnost, že vzniknou právě knihy popisující buňku? Pravděpodobnost vzniku 500 000 stran uvedeného

ODKUD KAM? A

textu náhodou, vyjádřena pomocí pravděpodobnostního počtu, je

$$1 : 1,7 \times 10^{10\ 600\ 000\ 000}$$

Co je to za číslo? Napište nulu, desetinnou čárku a nyní připojte deset miliard nul. Za ně umístěte jedničku a sedmičku. Vaše domácí zásoba papíru by vám asi nestačila. Kdybychom náš výsledek tímto způsobem napsali na dálkopisnou pásku, použitý pás papíru by měřil 25 000 kilometrů. To není málo. Je možné, aby nám tento pokus vyšel? V teorii pravděpodobnosti se učí: „Pokud je pravděpodobnost vyjádřena číslem 1, jedná se o jev, který musí nastat. Nulou popisujeme jev, který nastat nemůže.“ Tuto zákonitost nám učitel dokázal pomocí jednoduchého příkladu. Přinesl hrací kostku, jež se od normálních lišila tím, že měla na všech šesti plochách jen jeden puntík. Ptal se nás, jaká je pravděpodobnost, že hodí jedničku. Bylo nám jasné, že jiné číslo padnout nemůže. Jednalo se o jev, který musí nastat. Pak se nás zeptal, co se stane, bude-li chtít toutéž kostkou hodit šestku. Na odpověď nečekal.

Vraťme se ale k našemu pokusu. Nebudete mne snad považovat za pesimistu, označím-li úspěšný výsledek za prakticky nemožný. Číslo

$$1 : 1,7 \times 10^{10\ 600\ 000\ 000}$$

má zjevně blíž k nule než k jedné.

Uvedl jsem příklad lidské buňky. Jsem přesvědčen — z hlediska pravděpodobnostního počtu — že nemohla vzniknout jen působením náhody. Jak tedy? Rozum, jímž se zastánci evoluční teorie tolik ohání, nám říká, že za tak složitým „mechanismem“ musí být inteligentní tvůrce. Jenže, kdo to je? Kde jej hledat?

Doposud zůstává mnoho otázek, které současná věda neumí vyčerpávajícím způsobem zodpovědět. Když sledujeme vývoj poznání, zjišťujeme, že čím více člověk poznává, tím méně ví. Čím hlouběji lidstvo proniká do tajů světa, tím více nových otázek vyvstává. To, co včera bylo jasné, se dnes stává záhadným. A tak se nemůžeme divit, že přibývá lidí, kteří přestávají věřit neomezeným schopnostem vědecké kapacity lidstva. Svou pozornost obracejí do vesmíru, kde prý musí existovat vyspělejší civilizace. Bytosti na vyšší

úrovni, než jsme my. A tak i náš tisk přináší občas snímky obřích antén v Sovětském svazu a USA. Vědci věří, že s jejich pomocí zachytí poselství jiných civilizací. Ve spolupráci s nimi pak lidé vyřeší nejen problémy budoucnosti, ale i otázky kolem našeho původu a vzniku. Najdou odpovědi nestojící na vratkých hypotézách, ale na nezlomných faktech.

V době druhé světové války pracovala v Berlíně skupina sovětských rozvědčků. Získávala informace přímo z Hitlerova hlavního stanu. Německá kontrarozvědka již delší dobu sledovala zprávy vysílané do Moskvy. Nejlepší specialisté se pokoušeli rozluštit šifru, ale bezvýsledně. Zjistili pouze, že Sověti používají způsob, při kterém se zpráva kóduje podle předem vybrané knihy. O jakou knihu jde, se však nepodařilo zjistit. Bez ní nemohli zachycené radiogramy rozluštit. Teprve zatčení celé skupiny přineslo překvapivé odhalení. Tou knihou byl Hitlerův „Mein Kampf“. Dílo, které v té době měl ve své knihovně každý podle tehdejších kritérií správný Němec. Nikoho z celé kontrarozvědky nenapadlo, že by rozvědčíci mohli použít právě tuto knihu.

Mnozí lidé dnes čekají, zda se podaří navázat spojení s mimozemšťany. S bytostmi, které znají odpověď na naše otázky. Ekologická katastrofa, jaderná válka, AIDS — to jsou strašidla dneška. Dostaneme z kosmu zprávu s návodem, jak těmto problémům čelit? Dočkáme se správné šifry? Pomůže nám někdo i s otázkami naší minulosti, s otázkami kolem vzniku života na naší planetě?

Pokud patříte mezi ty, kteří čekají kosmické poselství, mohu vás potěšit. Nemusíte už čekat. Spojení už bylo navázáno. Jeho účastníci ho dokonce popsal. Existuje i překlad do našeho jazyka. Je zachyceno v knize, které říkáme bible. Že to není možné?

Ta „stará kniha“ přináší moderní poselství. Ona je tou šifrou, která může člověku zajistit šťastnou budoucnost bez strachu — dopisem mimozemšťanů adresovaným lidstvu.

Co říká o životě ve vesmíru? O tom příště.

V. FÜRST

Stává se, že významní nebo také méně významní mužové zanechávají světu svůj životopis. Když zestárli a ohlédnou se na cestu, kterou ušli, pak si sednou a píšou memoáry — paměti. Tak na nás působí text z 2 Kor 11: „Co teď říkám, neříkám ve jménu Páně, nýbrž jako z nerozumu, v roli vychloubače. Když se tak mnozí chlubí vnějšími věcmi, pochlubím se i já... Ale čeho se odváží někdo jiný — teď mluvím jako z nerozumu — toho se odvážím i já. Oni jsou Hebrejci? Já také! Jsou Izraelité? Já také! Jsou potomky Abrahamovými? Já také! Jsou služebníky Kristovými? Odpovím obzvlášť nerozumně: já tím víc! Namáhal jsem se usilovněji, ve vězení jsem byl vícekrát, ran jsem užil do sytosti, smrti jsem často hleděl do tváře. Od Židů jsem byl pětkrát odsouzen, ke čtyřiceti ranám bez jedné, třikrát jsem byl trestán holí, jednou jsem byl kamenován, třikrát jsem s lodí ztroskotal, noc a den jsem jako trosečník strávil na širém moři. Častokrát jsem byl na cestách — v nebezpečí na řekách, v nebezpečí od lupičů, v nebezpečí od vlastního lidu, v nebezpečí od pohanů, v nebezpečí ve městech, v nebezpečí v pustinách, v nebezpečí na moři, v nebezpečí mezi falešnými bratry, v námaze do úpadu, často v bezesných nocích, o hladu a žízní, v častých postech, v zimě a bez oděvu!“ Je to jakási krátká biografie apoštola Pavla, jeho paměti.

Dovídáme se o Pavlovi spoustu jednotlivostí, které jsou pro nás zcela nové. Pokud jde o taková soukromá sdělení, je bible hodně strážlivá a až nápadně zdrženlivá. Vždyť o většině z apoštolů nevíme ani kdy se narodili, ani kde jsou pohřbeni. Není to náhoda, že jsme, pokud jde o jejich osoby, tak málo informováni. Má to svůj důvod a význam.

Čteme, co Pavel sděluje výjimečně a nápadně o svých zážitcích. Napřed předesílá několik údajů o svém původu. Co se týká jeho národní příslušnosti, je Žid. A je izraelita, náleží k náboženskému společenství Hebrejců, od mladosti byl vychováván v zákoně, tedy podle bible. A jako Benjamínek může, podobně jako jmenovec král Saul, sledovat svůj rodokmen až k praotci Jákobovi, čímž chce říci, že

zaslíbení, která Bůh kdysi dal Abrahamovi, platí i jemu. Jako „símě Abrahamovo“, potomek Abrahamův, se potom stal křesťanem. Ve svém obrácení ke Kristu nespátňuje odpadnutí od Izraele, nýbrž přímé pokračování, nádherné naplnění všech příslibů spásení, která jsou spojena se jménem Abrahamovým.

Na to začíná Pavel zcela nenadále vyprávět o svých různých zážitcích. Zřejmě to náleželo k nejvýraznějším rysům apoštolského života, že Pavel stále naráží na úřady a soudy, že má často co činit s policií. „Ve vězení jsem byl vícekrát,“ tak nám to napsal. Jako Boží „revolucionář“ byl zřejmě znalcem věznic své doby a nebyly to žádné bezstarostné, klidné útulky. Židé uplatňovali ve své soudní praxi podle zákona Mojžíšova hrozný trest: „čtyřicet ran bez jedné“. Čtyřicet ran na nahá záda. Když se někdo po této proceduře ještě z bezvědomí probral, nebylo to samozřejmě. Apoštol toto mučení prodělal pětkrát. Měl-li na svých zádech ještě nějaký kousek kůže bez jizvy, pak to byl div.

K tomu byl také bičován. Ve Skutcích apoštolů se dočítáme o jednom takovém trestu na náměstí ve Filipis, kde spolu se Silou byli „důkladně zbičováni“ a pak je zavřeli do vězení (Sk 16,22.23). Trest bičováním podstoupil celkem osmkrát, pětkrát od Židů, třikrát od pohanů, jednou byl dokonce kamenován. Kamenování končovalo skoro vždycky smrtí.

Jiný druh trmácení a nebezpečí, o kterých píše, souvisí s apoštolskými cestami. Ty byly tak rozsáhlé, že to kdosi vypočítal a řekl, že Pavlovy misijní cesty se kryjí s rozsáhlými výzkumnými cestami Sven Hedina v Tibetu. Tehdejší cestování si sotva dovedeme představit, bylo stále provázáno smrtelným nebezpečím. Apoštol jme-

NEROZU

nuje trojí nebezpečí: „Poušť, říční přechody, které byly většinou bez mostu, a pak moře. „Třikrát jsem s lodí ztroskotal,“ píše. Obširně vylíčené ztroskotání na konci knihy Skutků, takzvaná Pavlova cesta do Říma, zde není připočítána, udála se později. Jedno ztroskotání bylo obzvlášť zlé. „Noc a den jsem jako trosečník strávil na širém moři,“ zřejmě na prkně, zmítán rozbouřeným mořem.

Ale nebyly to jen živly, které mu byly tak nepřátelské. Daleko většími nepřáteli byli lidé. Vypočítává čtyři druhy nepřátel. „V nebezpečí od vlastního lidu.“ Pak jsou to fanatičtí pohané. Připomeňme si zde nebezpečné povstání stříbrníků v Efezu. K tomu musíme připojit všeobecnou právní nejistotu. Dále to bylo „nebezpečí od lupičů“, pirátů. A konečně velmi nápadné je v této souvislosti slovo „o nebezpečí mezi falešnými bratry“. Jde zde o útoky lidí, kteří se vydávali za Kristovy učedníky a ve skutečnosti to byli draví vlci. Byli to lidé, kteří mu upírali plnou moc a apoštolství a představovali ho jako podvodníka, falešného apoštola a vetřelce.

Nebezpečí od úřadů prodělal také revolucionář, nebezpečí na cestách zakoušel i tehdejší kupec. Ale u apoštolů se k tomu přidává ještě třetí druh nebezpečí, který ve zvláštní míře souvisí s apoštolskou službou, s povoláním nemajetného vyslanec: Nahota (v zimě bez dostatečného oděvu) bez přístřeší, hlad, žízeň. Mluví také o častých „bezesných nocích“. Jde zde o ne-

éměř dospělým - Téměř dospělým - Téměř dospělým - Téměř

Já vím, řeší se to různě, a taky proč ne. Někdo prázdnou nezodpovězených otázek po smyslu života zapíše rumem. Někdo si ji vůbec nepřipustí. Někdo si dá v čase krizi „fajn vodvaz“ s partou důvěrných přátel. Někdo začne trochu víc nenávidět všechny ty pokrytecké řečičky o morálce a vztahu k vyšším hodnotám a rozhodne se víc „hrabat pod sebe“.

Nemyslím si, že se taková řešení týkají všech. Je v životě spousta krásných ideálů, pro které se dá i radostně žít a které člověka podrží, i když přijdou problémy.

MNÉ CHLUBENÍ

dostatek spánku. A nadto ještě na něj denně doléhá starost o všechny sbory. Zřejmě byl denně zahrnován žádostmi o radu, o pomoc. Členové křesťanského společenství se na něho obracejí s nejrůznějšími otázkami. — Přitom však musíme uvážít, že Pavel není žádný robot, fyzický hrdina, obr. Je citlivého ducha, jemného svědomí. „Je někdo sláb, abych já nebyl sláb spolu s ním? Propadá někdo pokušení, abych já se tím netrápil?“

K pamětem apoštola přistupuje ještě zvláštní okolnost. Úvodem zřetelně naznačuje, jak trapné mu je pronášet tyto výroky o sobě. Mohlo by to vypadat, že se bere příliš vážně. Když mluví o svých zážitcích, pak to činí jen k vůli svým protivníkům. Tito „super-apoštolové“ ho svou důležitostí a povýšeným smýšlením provokují tak, že jim musí odpovědět. „Jsou služebníky Kristovými? Odpovím obzvlášť nerozumně: já tím víc!“ Při měření s tímto starým bojovníkem jsou však jako nezkoušená nemluvnata, a přitom se nad něho vytahují. Ale Pavel si je vědom, že to je „chlubení podle těla“. O tom svém trapném a nanejvýš pochybném počínání mluví s výhradou „co teď říkám, neříkám ve jménu Páně, nýbrž jako z nerozumu, v roli vychloubače.“ (v. 17) A proto, jak jsme si už na počátku naznačili, jde o memoáry v uvozovkách.

S údivem se pozastavujeme nad uměním projevu, kterého zde Pavel použil. Stejnými slovy chválí i haní. Svě domýšlivé protivníky staví do stí-

nu, do pozadí, ale přitom nevyvyšuje sebe, nýbrž Krista. Takže nakonec z toho vychází oslava Ježíše Krista, a právě to chce Pavel svým bláznivým chlubením docílit. Neboť co záleží na něm, na Pavlovi z Tarsu! Jde přece o Krista a jeho říši: Jde o to, aby byly zvěstovány veliké Boží činy.

Když se z tohoto nového stanoviska podíváme na paměti apoštola Pavla, pak poznáváme, že každý jednotlivý zážitek, o němž vypravoval, je ryzí div, zázrak zachování. Osm bičování, která snesl a kterým odolal, jsou osminásobným potvrzením pravdivosti slova Páně, že Pán Bůh má spočteny také všechny vlasy na naší hlavě. Nebojme se tedy. Když v Lystře po kamenování a odvrácení povstane a příštího dne putuje dál, to se rovná takřka zázraku vzkříšení z mrtvých. Ten největší div zachování však není v tom, že Pavel zůstal naživu, ale že uměl mít stále rád. Zůstal v lásce. Lidé, kteří trpí ranami života, bývají nezřídko zahořklí, sklíčení. U Pavla z toho ne-nacházíme ani stopy. Stále chválí Boha a slouží svým bližním. Pavel je proto hmatatelným důkazem pro pravdivost slova Páně „že duši zabít nemohou“ (Mat 10,28).

Nejnápadnější na pamětech apoštola zůstane zdůraznění jeho vlastní slabosti. Křesťan se chlubí tím, za co se jiní stydí, totiž křížem. „Mám-li se chlubit, pochlubím se svou slabostí,“ říká Pavel. Tím se zřiká vlastní důstojnosti. Jeho zásluha, a tím i jeho sláva na vykonaném díle, je jeho slabost,

nemohoucnost a nedostatky. Tak buduje Kristus své království. Materiál, který k tomu používá, se nazývá slabost. Proto máme všechny důvody být apoštola za tuto slávu jeho slabosti vděční.

Když čteme životopisy významných mužů a žen ze světa, pak se nás někdy zmocňuje malomyslnost. Člověk se cítí stísněn, když se dočítá o jejich velikosti a výkonu, a říká si, že na to nemá. Pavel nám však dosvědčuje, že Kristův služebník potřebuje bezpodmínečně jedno, totiž slabost. „Proto rád přijímám slabost, urážky, útrapy, pronásledování a úzkosti pro Krista. Vždyť právě, když jsem sláb, jsem silný,“ říká Pavel (2 Kor 12,10). A obráceně: není větší překážky v Kristově službě než pocit vlastní síly. V každé jiné službě přivede lidské selhání, lidská slabost do slepé ulice a ke špatnému konci. Ale na Boží roli je to jiné. Tam je slabost základním předpokladem služby. Pavel nás učí, abychom svou naději nezakládali na vlastní schopnosti, nýbrž na Kristově síle. Sami od sebe nedokážeme chodit v pravdě, to je pro nás příliš náročné.

S vřelou vděčností a hlubokým pohnutím hledí Pavel do nejvzdálenější minulosti, na počátek své životní dráhy apoštola. Byl to zvláštní start. Kdyby tehdy hleděl na sebe, byl by se pro něho stal i koncem. Bylo to tehdy v Damašku. Proslechlo se, že se stal křesťanem. Židé se rozhodli, že za žádných okolností nesmí vyvážnout živý. Všechny brány města byly obsazeny. Lidsky řečeno Pavel byl synem smrti. Bůh však zasáhl a věřící ho spustili v koši otvorem v hradbách. Pavel v koši! Pavel na laně! Pavel v naprosté bezmocnosti. Tak tomu bylo při startu, tak tomu je stále a tak to zůstane až do konce. Kristova cesta vede zavřenými branami.

J. MARCOLLA

ospělým - Téměř dospělým - Téměř dospělým - Téměř dospělým

Koncert začal krátce po šesté večer a trval dlouho, tuším až do druhé v noci. Maďarský Népstadión byl zaplněný do posledního místečka. Rock hýbe světem. Čekáš, že teď začnu bít do hudby Petera Gabriela, Stinga a Bruce Springstena? Ne, nic takového. Nedovolil bych si to. Nebyl jsem tam. O koncertě jsem nedávno četl v Mladém světě. Asi bych zprávu tištěnou bile na černém přešel, nebýt posledního odstavce: „Když se někde sejde osmdesát tisíc lidí, je to událost. Kdo byl mezi nimi, nepochybuje, že už pouhá přítomnost v takovém zástupu příbuz-

ných duší je zážitkem... Účinky injekce umělecké výpovědi o skutečném světě nám budou ještě dlouho pomáhat.“ — Moc hezky napsáno. Jsem rád, že si stále více uvědomujeme, že čas od času potřebujeme kromě plného břicha, dobré výměny látkové, střechy nad hlavou o čistého oblečení i něco navíc.

Jenže, zůstat jen u té injekce a čas od času? To bychom za chvíli museli zvyšovat dávky. Zdá se mi, že v životě jde o víc než o injekce, byť uměleckých výpovědí. Tyhle injekce mohou být vhodným nebo také méně vhodným doprovo-

dem. V životě potřebujeme kromě skutečné výpovědi o světě znát také jasný cíl.

Ptáš se proč?

Pro cestu, která k němu vede. Cíl určuje cestu. Jaký je ten cíl a jaká cesta? Cíl, který ti nabídnou, můžeš v podstatě předpokládat. Listuješ přece náboženským časopisem. Lidé si cíl s cestou často pletou. Jinak by nepřicházeli k názoru, že náboženství je především slibování nebe. Vira v Boha, chceš-li náboženství, je především cesta k cíli. „Cíl pak je život věčný.“ (Řím 6,22) To ano, ale nám jde teď zrovna o tu cestu. Je na první pohled fádni, nezvedá

diváky ze sedadel a nepřivádí do transu. Je to možná škoda, ale možná také štěstí. Na cestě života bychom totiž nevystačili s uchvacujícími zážitky. Chceme přece naplnit život i bez injekcí a nejen čas od času.

Jaká je to cesta?

Už jsem ti připomněl, že listuješ v náboženském časopise. Víc říkat nebudu. Nerad bych, aby sis myslel, že tě někam tlačím. Jsí skoro dospělý (říkám to bez ironie), zkus o té cestě vážně přemýšlet sám. (Uvidíš, je to cesta, která stojí za to!)

—jb—

VEČEŘE PÁNĚ

Při jedné diskusi u večeře Páně v širším ekumenickém společenství jsme zjistili, že nemáme dostatečné informace o našem způsobu a teologii této významné křesťanské svátosti. Můžete poskytnout alespoň základní informace? L. S., Praha

Večeři Páně přijímáme „pod obojí způsobou“. Používáme nekvašený chléb a nealkoholické víno. Přidržíme se tak biblické předlohy a vyjadřujeme tím bezhraničnost Kristovy oběti. Večeře Páně se běžně vyslouchuje čtyřikrát do roka, ale to neznamená, že by se nemohla konat častěji. Večeři Páně považujeme za otevřené společenství všech Kristových následovníků a nekonáme ji za „zavřenými dveřmi“. Protože se v naší církvi křtí až dospělí lidé, vyplývá z toho, že děti, ačkoli je pokládáme za členy církevního společenství, se přijímání neúčastní. Vyslouchovat tento posvátný obřad může jen vysvěcený (a pověřený) duchovní: kazatel či starší sboru. Večeři Páně předchází příprava. Je to zkoumání vlastního srdce, pokání, vyznání hříchů, smíření s Bohem i lidmi a mezi křesťany opomenuté umývání nohou. Někdy jsme při večeři Páně přítomni veřejnému vyznání hříchů nebo také veřejnému díkůvzdání. Atmosféra celého obřadu je slavnostní, nikoliv však smutná.

Nevěříme, že by se při tomto obřadu děla s chlebem a vínem nějaká proměna. Posvátný pokrm je však oděn hlubokou symbolikou. Nekvašený chléb a nealkoholické víno představují neposkvrněnou Kristovu oběť (Luk 22,19.20; 2 Petr 1,19; 1 Kor 5,7.8). Privádějí nás pod golgotský kříž, k projevu velké Boží lásky k nám v daru jeho Syna. Dokazují nám také, že i dnes Bůh přichází za hříšníkem a pro Ježíše Krista očišťuje člověka poskvrněného hříchem. Večeře Páně, jako odkaz do minulosti a jako přítomná zkušenost, naplňuje srdce věřícího vděčnou láskou a radostným pokojem. Svátá hostina orientuje věřícího i do budoucnosti. Je připomínkou druhého Kristova příchodu a společenství s Ježíšem ve věčnosti (1 Kor 11,26; Mat 26,29).

Svou účastí na večeři Páně se také přiznáváme k myšlence, kterou vyjádřil Spasitel v Janově evangelii: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“ (Jan 6,56) Přijímáním svátého pokrmu se zavazujeme, že Kristův život, jeho evangelium nás úplně prostoupí. Náš život, naše slova, naše skutky, naše myšlenky budou v souladu s jeho vůlí (Jan 14,23; 15,5.7a; Řím 8,1; Ef 3,16.17; 4,13.15). Pro takového křesťana jsou určena slova: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.“ (Jan 6,54)

Nakonec je třeba říci, že večeři Páně považujeme za mimořádně slavnostní společenství věřících. Věříme, že Pán navštěvuje shromáždění i srdce přítomných svým svatým Duchem a poskytuje církvi svá velká požehnání. „Stál Páně“ nás nespojuje pouze s nebesy, ale také se sebou navzájem (1 Kor 10, 16.17). Při této posvátné příležitosti se církev znovu přiznává ke korouhvi ukřižovaného, ale i vítězného Beránka a znovu ji vyzdvihuje ve svém životě. M. ŽALUD

Pán Ježíš překvapil své učedníky prohlášením, že „kdo nepřijme království Boží jako dítě, jistě do něho nevejde.“ (Luk 18,17) „Jak se může člověk narodit, když je už starý?“ (Jan 3,4) zeptal se Nikodém, když mu Ježíš sdělil stejnou pravdu.

Minul tím Kristus skutečně, že nikdo dospělý nedosáhne nebe? Čím jsou děti tak zvláštní? Co tak jedinečně dětského musí mít dospělý, má-li obdržet věčný život? V nebi budou přece i dospělí! Například Enoch a Eliáš. Co měli v sobě dětského?

Někdo možná říká, že důvěra a nevinnost jsou typické vlastnosti malého dítěte. Přesto může mít tyto vlastnosti i dospělý. Děti musí být tady typické ještě něčím jiným, co dospělým chybí.

JEN „dětí“

VEJDOU DO BOŽÍHO KRÁLOVSTVÍ

Příběh, který v bibli následuje hned po Kristově požehnání malým dětem, nabízí klíč k odpovědi. Mladý bohatý zákoník musel být podobně jako učedníci převrácen prohlášením, které Ježíš učinil. Asi v něm vzbudilo otázku: „Co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“ (Luk 18,18) Známe Ježíšovu odpověď: „Přikázání znáš...“ Ten mladý bohatý muž byl přesvědčen, že dodržuje příkázání, ale Ježíšova slova o tom, že království Boží máme přijímat jako děti, ho rozrušila. Nesmírně si přál získat věčný život, ale myšlenka, že má proto být jako malé dítě, jej zmátla, ba pohoršila. A Kristus mu na jeho otázku odpovídá výzvou, aby šel, prodal všechno, co má, vrátil se a následoval Mistra. Pokud by to byl mladý muž udělal, přestal by být soběstačný. Nemohl by už spoléhat na svůj majetek, ale byl by závislý na Ježíši Kristu.

Závislost je totiž nejcharakterističtější rys, kterým se malé dítě liší od dospělého. Kdybychom poskytli dospělému příslušný výcvik, dali mu balíček zásob a postavili ho samotného do prostředí divočiny při teplotě nula stupňů, je pravděpodobné, že přežije. Vezmeme-li však tříleté dítě a dáme mu stejný výcvik, stejný balíček zásob a postavíme ho do divoké přírody při stejné teplotě — vydrží stěží jeden den.

Dospělý je soběstačný, dítě závislé. Závisí zcela na jiném jedinci, na dospělém. To je výrazná typická charakteristika malého dítěte, a to je to, co Ježíš míní, když říká, že pokud nebudeme jako malé děti, nemůžeme být nikdy způsobili pro nebe. Bohatý mladý muž odešel smutný, protože se nechtěl stát závislým.

I v samé podstatě ospravedlnění z víry nacházíme závislost. Když popisujeme spasení, používáme velká slova jako ospravedlnění, smíření, vykoupení, soteriologie. Ježíš užívá obyčejná slova: „sít“, „ovce“, „dětí“. My jsme pyšní na soběstačnost. Říkáme:

„To můžu udělat sám.“ Proto tak těžce připouštíme to, co Ježíš říká o závislosti dítěte. Proto tak těžce připouštíme svou závislost na jeho krvi, jeho životě a jeho milosti.

Spíše jsme ochotni být závislí na svých úsporách ve spořitelně, na dobrých lécích, na uznání lidí, na politických názorech, třeba si i na náboženské literatuře nebo dokonce na církvi. Zůstává však jen velmi málo prostoru pro Boha. Když nám chybí peníze, půjčíme si; když máme citové problémy, vezmeme si Radepur nebo si domluvíme návštěvu v psychologické poradně; když cítíme vnitřní prázdnotu, hledáme řešení v neustálé práci, abychom umlčeli pocit nicoty. Ve skutečnosti Boha nepotřebujeme. A zatím je pro spasení důležitá právě naše závislost.

Pán Ježíš nám ukázal cestu tím, že před dvěma tisíci lety přišel na zem jako maličké, nezávislé dítě. Vzdal se božské samostatnosti a byl závislý na ženě jménem Marie. Málokdo si plně uvědomuje, co znamenalo pro Božího Syna vzdát se chval nebeských bytostí pro posměch lidské chátary. Byl zbaven všemohoucnosti, aby byl podřízen venkovské ženě. Místo své všemohoucnosti přijal to, že „sám nemohl nic učinit“. Svou všudypřítomnost postoupil Duchu svatému. A nakonec se na Golgotě stal závislým na smrti — nejpětším lidském nepříteli. Naše chápání nemůže obsáhnout, čeho všeho se Ježíš vzdal.

Čeho se máme vzdát my, abychom mohli přijít ke Kristu a být na něm závislí? Co mu máme přinést? „Jen srdce poskvrněné hříchem, aby je očistil svou krví a zachránil je svou nevýslovnou láskou. Přesto je lidem zatěžko přinést tuto oběť.“ (EGW, Cesta ke Kristu, 33)

Právě tak jako Pán Ježíš nemohl spasit člověka, aniž by se nejdříve stal malým, závislým dítětem, tak nemůže být ani člověk zachráněn, pokud nebude jako malé dítě — závislým na Kristu.

MLÉKO A MLÉČNÉ VÝROBKY

Ve výživě člověka hraje mléko významnou roli. Pod pojmem „mléko“ rozumíme zpravidla **kravské mléko**. Mléko jiných druhů zvířat musí být nazváno jménem příslušného zvířete. Mléko se tvoří z krve působením hormonů ve vemeni. K vytvoření jednoho litru mléka musí vemenem protéci 300 až 400 litrů krve.

Mléko je potravina, kterou Stvořitel předurčil k výživě potomstva savců. U člověka, tedy pro kojence, je mateřské mléko ideální potravou, protože je nejlépe přizpůsobené potřebám novorozence. Po období kojení přichází ke svému uplatnění kravské mléko.

Také **ovčí mléko** se hodí pro člověka jako potravina. Používá se jako dietní prostředek u nemocí žaludku a jater. Ovšem jako denní potravu ho používáme jen skromně.

Kozí mléko svými výživnými látkami se podobá kravskému. Je chudší na obsah vitamínů a má trochu trpkou chuť. Proto ho mnozí lidé odmítají. U některých lidí může kozí mléko vyvolat chudokrevnost.

Mléko jako léčebný prostředek

Mléko používáme nejen jako potravinu, ale i jako léčebný prostředek. U všech infekčních onemocnění a v rekonvalescenci po těchto nemocích má plnotučné mléko a tvaroh velký význam. Rovněž tak u žloutenky a u onemocnění jater se dnes uznává léčebný účinek mléka. Mléko tvoří základ diety u vředů žaludku a na dvanáctníku. Také se plně potvrdil příznivý vliv mléka na pokožku. Mléko potřebují nejen děti a mládež, ale ani ve stáří se bez něj neobejdeme. Půl litru mléka denně poskytuje starému člověku větší odolnost proti mnoha nemocem.

Tvaroh je nejdůležitější mléčný produkt jako pro normální plnohodnotnou výživu, tak i pro léčebné použití. Příkladáme ho vnějšně jako obklad — kompresi na bérkové vředy. Dále se uplatní jako dieta při potížích žaludku a střev. Netučný tvaroh téměř ne-

obsahuje cholesterolin. Hodí se k posilování funkce jater. Někteří také tvaroh s úspěchem používají k nočním obkladům očí při očních zákalech.

Syrovátka je další mléčný produkt, který vzniká při výrobě tvarohu, a je to vlastně odpad. Dlouhou dobu jsme jí nevěnovali pozornost. Ale v dávných dobách si ji cenili rovněž jako léčebného prostředku. Lidově se jí říkalo „léčebná voda z mléka“. Dnes opět přichází ke svému ocenění. Syrovátka, odborným názvem „mléčné sérum“ (serum lactis), se rozezná od mléka barvou, vypadá jako zelenožlutá tekutina. Má nakyslou chuť. Obsahuje kyselinu mléčnou, která je základní léčebnou látkou syrovátky. Syrovátka je dobrý zdroj bílkovin. Je bohatá na mléčný cukr, vitamíny a minerální látky, má hodně draslíku, je takřka bez cholesterolu a bez tuku. K tomu je chudá na kalorie. Hodí se jako ideální léčebný prostředek při zácpě, vysokém krevním tlaku, nemocech ledvin a střevních potížích. Léčebné kúry se syrovátkou se staví zase aktuální. K odhlnění ji používali už ve starověku. Dnes ji můžeme používat jako prevenci proti mnoha nemocem včetně rakoviny.

Sýry obsahují větší procento tuku a bílkovin než mléko. Mléčné bílkoviny v sýrech jsou dobře stravitelné. Sýry nám dodávají vápník, vitamín A a D. Mají však i hodně soli. Kdo jí hodně sýrů, měl by podle možnosti dávat přednost sýrům měkkým, netučným.

Jogurt se tvoří z mléka působením určitých bakterií. Výživné látky v mléce jsou u jogurtu „natrávené“, a proto lehce stravitelné. Jogurt má příznivý vliv na střevní flóru.

Všeobecně se dá říci, že mléko a mléčné produkty jsou pro většinu lidí lehce stravitelné. Dodávají nám hodnotné bílkoviny. Mléčný cukr, minerálie, stopové prvky a vitamíny vhodně doplňují naši stravu. Mléko je přirozená potrava, která se dá jen těžko nahradit.

MUDr. E. SCHNEIDER

ABECEDA

Nepochybuji o tom, že abecedu máme v krvi. Vždyť to bylo to první, co nás ve škole učili. Připomenutím písmen abecedy se budeme zastavovat u slov, jež nám často utečou z úst, aniž bychom nad nimi uvažovali, a protože, příznějme, abeceda navozuje atmosféru školy, nevyhneme se troše výchovné aplikace. (Ne, nevádí, že jste už dávno ze školy pryč.) Doufám, že se nebudete zlobit, když s výběrem slov si zatím poradím sám.

A... ale...

Ale... jen řekněte, kdo se bez tohoto slovíčka obejde? Potřebujeme ho! A často? V obyčejném životě s „ale“ často počítáme jako s poslední šancí, jak se zbavit odpovědnosti za jednoznačná tvrzení. Svět bez „ale“ by byl příliš vyhraněný, kontrastní, černobílý, a proto běda každému, kdo by nám chtěl na „ale“ sáhnout. Ne, svět není (naštěstí?) černý a bílý, a v šedi se ledačos ztratí. S „ale“ není bílá nikdy tak bílá. S „ale“ není ani černá tak černá.

Slovo „ale“ dokáže také zatřást jistotami uznávanými po celá léta. A útočí zákeřně. Ne přímo, ale z boku. Nechá zaznít souhlasnou větu, a pak zasadí ránu: „Slunce svítí, ale...“ Kolik neplechů nadělá. Nikdo neřekl, že slunce nesvítí, kdepak, ale slovíčko „ale“ způsobilo jisté pochybnosti. Slunce sice svítí, ale jsou s ním problémy. Někdo zatřásl jistotou.

Není oblast v životě, kam by se relativizující „ale“ nevetřelo. Dokonce se mi zdá, že ve světě teď vládne jakási „ale móda“. Lidé říkají: „Ano, sypeme si na hlavu popel, ale objektivní příčiny...“ I v náboženství se setkáváme s „ale“ stále častěji. (Kde jsou ty časy, kdy jsem, nevím proč, termín náboženství ztotožňoval téměř přesně s představou biedermeierovského vysoustruhovanými nohama těžkého stolu. Nikdo s ním nepohnul.)

Nejsem slepý, abych neviděl i pozitivní stránku „ale“. Slouží jako kámen, který čeří někdy mrtvou hladinou rybníka naší víry. Jenže! — „Ale“ vypichuje pochybnosti, „ale“ relativizuje a nevím, zda je to ještě stále ta pozitivní stránka.

— Slunce svítí, ale neheje. (K čemu tedy dobré je?)

— Slunce svítí, ale vědci zjistili, že věčně svítit nebude.

— Slunce svítí, ale tamhle táhnou mraky.

Tyto věty nejsou jen konstatováním. Vypovídají o osobním autorově vidění světa, někdy dokonce o snaze ovlivnit vidění ostatních. Slovíčko „ale“ se stává vítanou záchranou každému, kdo byl málem nucen objektivně připustit holou větu: Slunce svítí. Jsme přece přemýšliví lidé a ve škole nás učili (kromě abecedy), že rozvinuté věty a souvětí jsou znakem určité vyspělosti a zralosti. Odborníci pro jazyk český určili slovu „ale“ správné místo ve větách. „Ale“ je spojka souřadící, odporovací. „Ale“ může znamenat stejně jako pochybnosti i skrývaný vzdor.

— Věřím, ale s výhradami.

— Věřím, ale po svém.

— Věřím, ale pomoz mě nedověře!

Poslední věta je nápadně podobná výkřiku otce z jednoho novozákonního příběhu. Příběh zaznamenal evangelista Marek. „Věřím, pomoz mě nedověře!“ (Mar 9,24) vykřikl otec, když svítla naděje na uzdravení jeho nevláčetelně nemocného syna. Otec nemocného chlapce se chtěl přiležtosti přes své pochybnosti. Vždyť nebyla jiná cesta pro záchranu dítěte. Ježíš muze neodmítl.

Svá „ale“, své pochybnosti i vzdory, měla každá doba. Dejme však šanci našemu Pánu. On o našich „ale“ ví. Relativizující „ale“ nezpůsobí tragédii, když se vírou chopíme Boží pomoci. To je už ale zase jiná kapitola a písmeno „v“ je (pokud si vzpomínám) až skoro na konci abecedy.

J. BARTA

DĚDEČEK A BABIČKA JSOU OPĚT V KURSU

Před několika lety se ve většině vyspělých průmyslových zemí světa hovořilo o tom, že instituci dědečků a babiček bude brzy odzvoněno. Mladá generace velmi důrazně prosazovala svůj nárok žít si po svém, bez závislosti a bez těsnějších vazeb na starší generaci. Stále větší procento starých lidí prožívá závěr života v domovech důchodců, stále méně synů a dcer je ochotno postarat se o své nemocné a staré rodiče. Pochopitelně, výsledkem jsou mimo jiné stále menší vazby vnoučat na prarodiče.

Jak se zdá, situace se začíná pomalu měnit. Například podle průzkumů veřejného mínění mezi středoškolskou mládeží ve Francii si 70 procent mladých Francouzů (ve věku od 15 do 18 let) velmi váží svých prarodičů a 87 % z nich uvedlo, že k nim mají dobrý vztah.

Nové vymezení rolí

Dnes už mladí lidé neuzavírají manželství také proto, aby se vymanili z vlivu rodičů, jak se to často stávalo v minulých desetiletích. Rodiče dnešní mladé generace jsou obvykle ochotní respektovat nezávislost a svobodu svých dospělých dětí. Snaží se sice stále pomáhat svým dětem, ale nepokoušejí se je už tolik ovlivňovat nebo

snad ovládat. Obvykle nechávají mladé, aby si žili po svém. Vztahy mezi rodiči a dospělými dětmi tím získaly větší ohleduplnost a diskrétnost. Dnešní „tchyně“ mnohem méně „do toho mluví“ své snaše, než jak to bylo obvyklé v předešlých generacích.

Ve vyspělých průmyslových zemích se ženy stávají babičkami nejčastěji ve věku 50 až 65 let, muži dědečky mezi 55 až 70 rokem svého věku. Mnozí z nich v té době ještě pracují, aktivně se zúčastňují společenského života a nepovažují se za staré. Jde pouze o novou životní roli, o určitý vývoj, nikoli o radikální změnu.

Stále více dnešních mladých maminek pracuje, a proto se dědeček a babička stávají „zálohou“ a „pojišťovnou“ pro případ, „že to mladí nezvládají“. Mladé pracující matky rády přenechávají své děti babičce v týdně nebo během soboty či neděle anebo alespoň na prázdniny — ve většině případů ke spokojenosti všech zúčastněných stran.

Dědečkové a babičky se změnili

Dnešní prarodiče jsou obvykle relativně mladí a mají mnoho elánu. K jejich věku patří také ochota pomáhat mladým rodinám svých dětí.

Jsou také informovanější než předchozí generace. Na rozdíl od nich také nestojí stranou kulturního a společenského dění. Svým dětem už obvykle rady neudělují, spíše si je s nimi vyměňují. Postupně

se odbourává přežitý model, že starší jsou od toho, aby poučovali, a mladí, aby poslouchali. Jak se zdá, dospělé děti a vnoučata se dnes mnohem častěji obracejí na starší generaci

PORTRÉT IDEÁLNÍHO DĚDEČKA A IDEÁLNÍ BABIČKY

— Je ochotný věnovat čas a pomoc. Je však samostatný a nechce mít pocit, že je na mladých závislý.

— Jedná s citem a taktem. Je dobrý psycholog. Ví, že ani v choulostivých rodinných situacích nemá smysl nic dramatizovat.

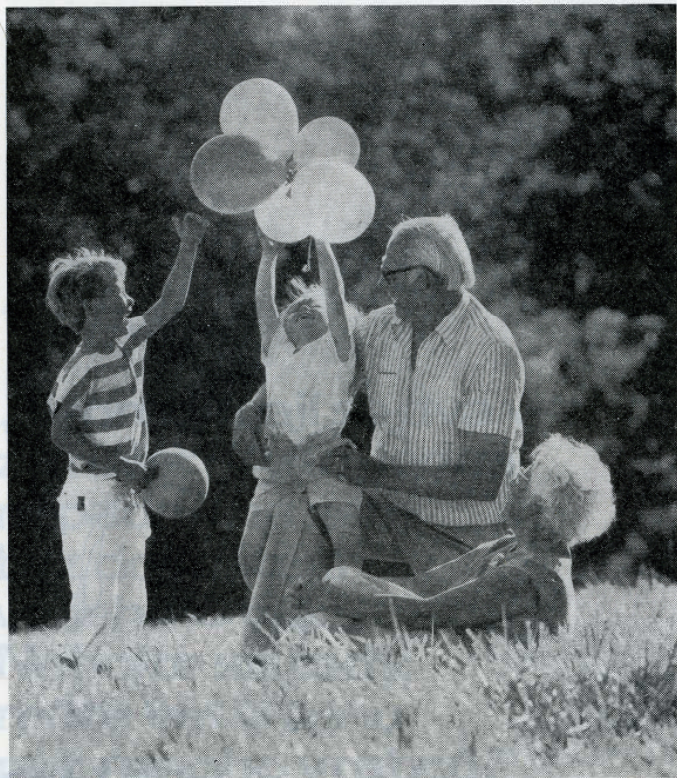
— Je laskavý, ale přitom důsledný. Ví, že láska je nezbytná a nenahraditelná, ale přitom zná také přesnou míru, kam až lze v čem jít.

— Je diskrétní a citlivý. Rodiče i děti potřebují mít svá tajemství a své „nepřístupné“ oblasti. Ale přitom je těší vědomí, že v případě potřeby mohou také navštívit „jiné podlaží“.

— Je štědrý a spravedlivý. Určitý projev hmotné pomoci, dárků a pozornosti je pro vztah k vnoučatům nezbytný. Je však bezpodmínečně nutné, aby prarodiče byli v tomto ohledu spravedliví a chovali se ke všem vnoučatům stejně.

— Je tolerantní, ale pevný. I když řešení životních problémů vyžaduje často pochopení a kompromis, nemůže přestat prosazovat a obhajovat hodnoty, které zastává.

— Má svůj systém a řád, ale přitom má fantazii. V ideálním případě se tyto protiklady v projevech a vztahu k vnoučatům prolínají a vhodně doplňují.

s prosbou o radu zřejmě také proto, že nedostávají rady jako „na běžícím pásu“, že jimi dědečkové a babičky šetří.

Vzájemné vazby generací se opět utužují, ale přitom každá strana

respektuje svobodu a nezávislost těch druhých. V tomto ovzduší zvýšeného zájmu o dědečky a babičky se láska vyjadřovaná slovy mění spíše v ochotu si vzájemně pomáhat, poradit si a obohatit se,

NĚKOLIK DOPORUČENÍ, ABY ŠLO VSECHNO HLADCE

rodičům:

- Nekritizujte způsob života a názory prarodičů.
- Nesnažte se nutit prarodiče, aby to dělali jako vy. Žijí jinak? Tím lépe. Vytvřete dětem, že to není na závalu, ale často právě naopak.
- Trocha rozmazlování žádnému dítěti ještě neublížilo. Nikdo ještě neumřel z přemíry mazlení a dalších projevů něžnosti. Dovolte prarodičům, aby projevili své city.

dědečkům a babičkám:

- Rodiče vašich vnoučat zřejmě nikdy nebudou takoví, jací by podle vás být měli. Ale, prosím vás, vnoučatům to zásadně neřkejte.
- Nemíchejte se do běžného života a životního stylu svých dětí a vnoučat. Žijí jinak než vy? Tím lépe. Vysvětlete vnoučatům, že je to tak dobře.
- Odpovědnost za výchovu nesou a vždy mají nést výhradně rodiče. Nepůsobte nikdy proti zásadám a požadavkům rodičů, ublížili byste nejvíce vnoučatům.

aniž by se jedna strana musela podržovat druhé.

Užitek pro vnoučata

Co z toho získávají vnoučata? Předně plnější vztahy, širší životní zázemí. Ostatně výhoda hezkých a důvěrných vztahů k prarodičům se většinou plně projeví v krizových situacích. Tak například, když rodiče prožívají hluboké životní krize nebo se snad rozvádějí, děti nejednou nacházejí útočiště u prarodičů, a tak získávají potřebné zázemí a mají lepší možnost přežít nápor nepříznivé situace.

Navíc prarodiče, kteří obyčejně nejsou přímo a bezprostředně zapojeni do konfliktů mezi rodiči nebo mezi rodičem a dítětem, mohou obvykle dobře plnit úlohu prostředníka a „tlumiče“ rodinných konfliktů.

Pro přehled můžeme s určitou dávkou zjednodušení říci:

— Do 7 až 8 let prožívá dítě zlatý věk svého dětství. Vztahy, zvláště ty rodinné a důvěrné, jsou tvořeny drobnými pozornostmi, dárky, mazlením. Vnoučatům se mnohem více dovolí a odpustí než vlastním dětem. Pochopitelně, dědeček a babička hodně prožili a ledacos vyzkoušeli, a teď se dívají na mnohé s nadhledem.

— Ve věku od 8 do 14 let

vnoučata vyhledávají prarodiče, pokud mají chuť nebo pokud to potřebují. Byt prarodičů se v tomto věku stává spíše místem setkávání a navazování nových vztahů — například s bratranci a sestřenicemi. Je to také věk, kdy se svěřují tajemství. Děti se v tomto věku také začínají zajímat o stará alba, nechávají si vyprávět o životě svých rodičů, prarodičů nebo ještě dálnějších předků. Zajímají se o své „kořeny“, potřebují mít pocit, že někam patří a že mají v rodině své místo.

— Po 15. narozeninách pomalu končí doba „malých tajemství“. Už se také nejezdí tak často na prázdniny k babičce a dědečkovi jako dřív. Ale vztahy zůstávají pevné. Zvláště, pokud se v předcházejících letech měly možnost vytvořit a utužit.

Dědečkové a babičky se ve většině případů dobře naučili své trochu pozměněné role a dnešní vnoučata jim v tom dobře pomáhají. Překvapuje nás, s jakým nadšením a ochotou většina babiček vypráví o svých vnoučatech? Vadí nám, že právě ta její vnoučata jsou nejhezčí a nejchytřejší? Hezké a prospěšné vazby mezi prarodiči a vnoučaty se neztrácejí, a to je výhodné pro všechny.

—kn—

STOPY

Přede mnou se rozprostírá širá bělostná krajina. Pole, louky i kopce překrývá silná vrstva sněhu. Tu a tam v zadumání sklání své zasněžené větve stromy i keře. Horizont lemuje zasněžený les.

Bělost a klid.

A přece — tam v dáli se pohybuje barevný bod — lyžar v tomto opuštěném kraji. Hle! Stopa, kterou zanechal, se táhne až sem — ke mně. Běžel ve sněhu tam, kam směřuji i já.

Naši cestu života doprovází i křížuje mnoho stop. Často jsou pro nás pomocí i záchranou. Jak je dobré pustit se správnou stopou, ušetřit oklady a zbavit se zbytečných zacházek. Mnozí táhnou za sebou jen stinnou stopu života. Jak je to se mnou?

Na naší zemi procházel jeden, který zanechal trvalou a světlou stopu.

Prožíval tento život s námi a znal přesný cíl. Jeho stopy zůstaly značkovány činy lásky, pravdy a obětí pro nás. Jeho kříž zůstal nejjasnějším ukazatelem dodnes. Na horizontu dějin svítají paprsky jeho návratu v slávě. Ježíš Kristus zanechal příklad, abychom následovali jeho šlépěje (1 Petr 2,12). On je cestou, pravdou i životem.

Mezi mnohými stopami radosti i bolesti, obětí i sobectví světa chci jít trasou těch, kteří „kráčeli šlépějemi víry“ (Ř 4, 12).

Důvěřuji Tomu, jehož stopu čas dosud nezavál.

„Duši mou oběrvstuje, vodí mne po stezkách spravedlnosti pro jméno své.“ (Ž 23,3)

Pane, veď nás jen každou noc i den.

Koho chrání ruka tvoje, jako vítěz vyjde z boje, proto veď nás sám k nebes výšinám.

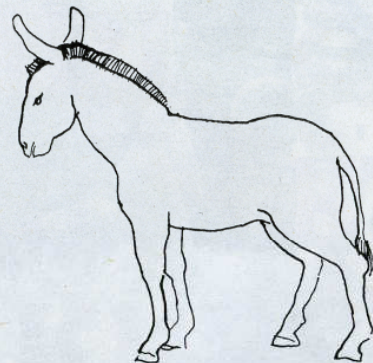
V době těžkostí vyzbroj směrností.

Vždy tě chceme následovat, ve dnech zlých si nestěžovat. Víme, že i kříž vede k tobě blíž.

Veď nás moci svou v říši nadhvězdnou.

Ať nás vedeš blahem, strastí i když třeba nad propastí, cesta skončí tam, kde jsi Král ty sám.

A. BARTA

KOHO POSLECHNOUT?

Známý příběh vypráví, jak kdysi dávno šel otec se svým chlapcem prodat na trh osla. Cestou potkali člověka, který se otázel otce: „Co to děláš? Proč ten malý chlapec musí jít pěšky, když máte osla?“ Otec tedy posadil chlapce na osla a sám šel vedle něho. Za nějakou chvíli potkal jiného člověka, který volal na chlapce: „Ty lenochu, jsi mladý a vezeš se, zatímco tvůj starý otec musí jít pěšky.“ Otec tedy sundal chlapce dolů a sám se posadil. Časem potkali třetího pocestného. Řekl otci: „Že se nestydíš, sám se vezeš a malý chlapec musí jít pěšky.“ Tak tedy otec posadil svého chlapce za sebe na osla. Nakonec potkali čtvrtého muže, který na ně volal: „Co jste to za lidi, že nemáte soucit s tím ubohým zvířetem? Proč toho osla týráte, proč ho tak přetěžujete?“ Oba z osla slezli, a nevěděli, co mají dělat. Po chvíli přemýšlení svázali oslu nohy provazem, protáhli mezi nohy tyč a nesli tak osla na trh na ramenou. Lidé, kteří je potkávali, se smáli. Kdo to jakživ viděl, aby člověk nesl osla. Vždyť osel je proto oslem, aby vo-

zil lidi! Otec i syn se rozlobili, že ať jednají tak či onak, lidem nevyhoví. Nechali osla ležet na poli a s prázdnou se vrátili domů.

Tak je to s každým, kdo chce vyhovět všem, nakonec neuspokojí ani sebe. Pán Ježíš řekl, že „nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Neboť jednoho bude nenávidět a druhého milovat, k jednomu se přidá a druhým pohrdne.“ (Mat 6,24) Vyplácí se dát na rady Ježíše Krista.

Když se s ním setkáš a uslyšíš je, poslechni jej. Každý totiž, kdo slyší jeho slova a plní je, bude podoben rozváznému muži, který postavil svůj dům na skále. Když přijde příval, zvedne se vichřice a přizemnou se vody, takový dům nepadne, protože má základy postavené na skále (Mat 7,24.25).

Stojí za to uposlechnout rady Pána Ježíše! Přijdou-li různé těžké situace a na nás dolehnu různé problémy, zůstaneme pevní, protože jsme dali na jeho slovo. Nebudeme pak bezradní jako onen otec se synem, kteří šli prodat svého osla na trh, ale nezískali vůbec nic, jen ztratili.

MILAN DROBK

**„Neprodávají se dva vrabci
za halěř? A ani jeden
nepadne na zem
bez dopuštění
vašeho Otce.
Nebojte se tedy,
máte větší cenu
než mnoho vrabců.“**

Mat 10,29.31

Známe toto přirovnání, řekl je Pán Ježíš. Ale už méně lidí ví, že Arabové jedí vrabce dodnes. Moc za ně platit nemusí. Evangelista Lukáš zaznamenává, že za dva halěře lze koupit dokonce pět vrabců. „A přece ani jeden z nich není zapomenut před Bohem.“ (Luk 12,6)

Abychom lépe pochopili toto přirovnání, uvažme, že velký Bůh, který je naším Otcem, pečuje také o ty nejmenší ptáčky. Přibližně stejně velký jako vrabec je malý ptáček, patřící do čeledi pěvců. Hnízdí v Kanadě. Místní obyvatelé mu říkají lidově „pěvec lesa“. Na podzim se stěhuje východním směrem ke břehům Atlantického oceánu. Odtud letí na jih, ale nedrží se „jisté“ cesty podél pobřeží. Rozhodne se letět devadesát hodin nad otevřeným mořem, bez možnosti

„mezipřistání“, aby si odpočinul. Jeho cíl je jižní Amerika. Jak bylo zjištěno, část tratě letí ve výšce 6400 metrů, tedy ve velmi chladném vzduchu a ještě chudém na kyslík. Je to nejdelší let malých ptáků, o kterém víme. Jaký instinkt dal Stvořitel těmto tvorům, že vůbec dokáží bezpečně zvládnout tak dalekou cestu z Kanady až do jižní Ameriky! Přitom si neodpočinou a nepřijímají potravu. Žasneme nad mistrovským dílem jejich Tvůrce.

I nám chce Pán Bůh dát na každý den sílu, kterou potřebujeme k překonávání životních překážek a k životu vůbec. Prosme o tuto sílu. Vždyť Pán Ježíš nás ujišťuje, že pro nebeského Otce máme větší cenu než všechno ostatní tvorstvo. Jdeme tedy s důvěrou a v jistotě víry tou cestou, která má cíl — život věčný.

K. Šp.

SÁM

Moderní století
kosmických letů,
bratrská objetí,
náruče květů,
mírová poselství
celému světu —
však člověk —
ten je sám...
Kongresní setkání
vědeckých týmů —
lidé prý budou mít
už jenom rýmu!
Když srdce zavolá —
neodpoví mu,
člověk je
stále sám...
Zábavné programy
přenosem z kosmu,
štěstí díky tabletám
zvoucím tě do snů;
však člověk vezme si
na záda krosnu —
a chce být
radši sám...
Den co den honička,
abych měl více,
nakonec odrovná
srdce i plíce
a slzy poznání
zalejí lice:
nechci být,
Bože, sám!

V. GAJDOŠIKOVA

NAROZENINY

Péťa se už nemohl dočkat, až bude mít narozeniny. A když jeho kamarád z protějšího vchodu vyjel poprvé na ulici se svým novým šlapacím autem, které dostal právě k narozeninám, Péťa to už nevydržel a rozběhl se za tatínkem: „Tati, kdy už budu mít narozeniny? Já bych už chtěl taky dostat nějaký dárek!“ Tatínek se usmál a řekl: „Už se brzy dočkáš, Petříku. Příští měsíc ti maminka upeče veliký dort se šesti svíčkami!“ „A jaké dostanu dárky?“ ptal se nedočkavě Péťa. „A jaký dárek koupíš ty nám, mamince a mně?“ oplatil Petrovi otázku tatínek. Péťa se zarazil. Přes tvář mu přeletěl mráček. „Jak to myslíš, tatínku? Vždyť na narozeniny kupují dárky maminky a tatínkové svým dětem a ne naopak!“ bránil se. A pak ještě dodal, aby to na tatínka působilo ještě přesvědčivěji: „Narozeniny — to je den krásných dáreků!“

Na to už tatínek neřekl nic. Jen se tak trochu záhadně usmál, sedl si na pohovku a vzal Péťu na klín. Chvilí ho jen lehce hladil a díval se někam do dálky.

„Víš, Péťo,“ začal pak tatínek tičným hlasem vyprávět, „už jsme tady

v tom bytě s maminkou bydleli čtyři roky. Měli jsme se moc rádi a bylo nám dobře, ale přesto nám zde bylo smutno. Bylo tady nějak prázdná a tiicho. Nedovedeš si představit, jakou jsme měli radost, když jsme zjistili, že budeme mít dítě. Tehdy jsme ještě nevěděli, zda to bude chlapeček nebo holčička. To ale pro nás nebylo důležité. My jsme se prostě těšili, že se nám narodí dítě, že se o ně budeme starat a ono nám hezky poroste. A pak přišel ten den: už od rána měla maminka bolesti. Já jsem si vzal v práci dovolenou, abych mohl být s ní. K večeru se bolesti zvětšovaly — to ty jsi klepal, že chceš už na svět. Pak jsem maminku odvezl do nemocnice. Celou noc maminka moc trpěla. Když jsem ráno telefonoval do porodnice, řekli mi, že se nám narodil chlapeček Petříček. Ach, to jsem měl radost! Jak jsem děkoval Bohu! Hned jsem babičkám a dědečkům, tetám, strýčkům a známým podával zprávu, že ses nám narodil.“

Pak tatínek zvažněl, jakoby se vrátil z krásného výletu do minulosti. Znovu Péťu pohladil a dodal na vysvětlenou: „A když máš narozeniny,

tak tohle si pokaždé všechno připomínáme.“

V tu chvíli už Péťa nemyslel na dárky. Pochopil, že narozeniny — to je zvláštní den — den vzpomínek, vděčnosti a lásky. „Koupím mamince velkou kytku,“ řekl pak odhodlaně a seskočil tatínkovi z klína.

Děti, jestlipak víte, že Pán Bůh určil také jeden zvláštní den, takové narozeniny světa. Je to napsáno hned na začátku bible. (1 Moj 2,2-3) Pán Bůh určil sedmý den v týdnu, sobotu, jako den vzpomínek. V tento den si připomínáme jeho lásku, se kterou nejen stvořil svět a lidi, ale se kterou nás zachránil skrze svého Syna Pána Ježíše a se kterou o nás každý den pečuje.

Těšíte se na každý sobotní den, tak jako se těšíte na své narozeniny?

M. HLOUCH

HADROVÁ panenka

Ten příběh je už tak starý, že by si na něj vzpomenuly leda tak vaše prababičky. Poslouchejte tedy: V pěkném a velkém obchodě s hračkami si povídaly dvě porcelánové panenky. Nebyl to pěkný rozhovor, však samy posuďte:

„Podívej, drahá přítelkyně, jaké mám hezké šaty. Vypadají jako louka posetá nejkrásnějšími květy.“

„Ale moje milá,“ říká ta druhá, „to nic není. Podívej se na mne. Ty mé krajkové šaty mně připomínají bílé prachové labutí peří. Že jsem v nich okouzluje?“

Promiňte, děti, úplně jsem zapomněl na třetí panenku. Seděla smutně v koutě. Neměla tak pěkné šaty jako její přítelkyně a navíc byla hadrová!

„Skončeme už to žvatlání,“ řekla ta první. „Stačí se jen podívat na tamtu odpornou loutku, co sedí v koutě. Jak vedle ní vypadáme skvěle,“ dodala pyšně.

Hadrová panenka tiše plakala. Jednoho dne přišla do obchodu chudá žena a hadrovou panenku si koupila. Vzala ji jemně do svých dlaní, mile se na ni usmála a řekla: „Určitě nejsi ošklivější než tamty dvě porcelánové.“

Hadrovou panenku koupila jako dárek k narozeninám pro svou malou nemocnou dcerušku. Byla to jemná a útlá holčička. Když spatřila panenku, velmi se radovala. Byl to pro ni cenný poklad. Začala se o panenku pečlivě starat.

Víte, co se stalo s těmi dvěma porcelánovými panenkami? Ta s těmi bílými šaty se dostala do módního domu. Seděla ve výkladní skříni jako ozdoba, ale nikdo si jí nevšímal. Všichni obdivovali elegantní módní oblečení. Tu druhou koupili pro dcerku

bohatého obchodníka. Ale velmi rychle se tomu rozmazlenému děvčátku zprotivila. Ležela brzy na dně krabice s hračkami. Její majitelka na ni úplně zapomněla.

Ty hezké panenky se mohly přesvědčit, že pěkné oblečení nepřináší štěstí. Ale vraťme se ještě k té statečné hadrové panence. Usmálo se na ni štěstí za všechny krivdy, kterých se na ní dopustily ty porcelánové dámy. Vždyť kolik radostí způsobila tomu malému děvčátku!

Milé děti, nikdy se nepovyšujte nad druhé, kteří snad nemají tak pěkné šaty jako vy nebo tak dobrá a vybraná jídla. V Písmu svatém je napsáno, že „Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost.“ (1 Petr 5,5) Bible dále říká, že nesmíme dělat rozdíly mezi lidmi (Jak 2,1). Ať se setkáme s člověkem bohatým nebo chudým, známým nebo neznámým, s člověkem jiné rasy nebo národnosti, musíme si vždy uvědomit, že je to náš bližní, kterého má Pán Ježíš tolik rád, že za něho zemřel zrovna tak jak za mne. Proto se nikdy nepovyšujte nad jiné, ale snažte se každému člověku pomoci a udělat mu radost.

MILAN DROBÍK

„Operace Dobrá zpráva 88“

V roce 1988 oslavila Austrálie dvou-
sté výročí příchodu prvních evrop-
ských kolonistů na tento kontinent.
Austrálii objevili holanďští mořeplavci
již v roce 1606, ale teprve roku 1770
prozkoumal východoaustralské pobře-
ží slavný britský mořeplavec James
Cook a vyhlásil je za britské území.
Roku 1788 byla v Austrálii zřízena
první stálá osada Evropanů. Na úze-
mí dnešního města Sydney postavili
Britové trestaneckou kolonii.

V rámci oslav dvousetého výročí
osídlení Austrálie Evropany vyhlásila
také Australská biblická společnost
svůj program „Operace Dobrá zpráva
88“ a doufá, že bude mít trvalejší do-
pad na australskou veřejnost než
ostatní akce spojené s oslavami. „Ope-
race Dobrá zpráva 88“ si klade za cíl
dát do každé australské rodiny Nový
zákonník. Biblická společnost vyzvala
všechny církve, aby zakoupily zvlášť-
ní vydání Nového zákona za velmi
nízkou cenu a rozdávaly je v okruhu
své působnosti zdarma. Jedná se
o zvláštní vydání Nového zákona s ná-
zvem „Good News Australia“. Je to
překlad do moderní angličtiny. Obsa-
huje také úvod, který přibližuje ději-
ny bible v Austrálii. Biblická společ-
nost vydala původně 595 000 těchto
Nových zákonů, ale na žádost církví
musela vytisknout ještě dalších 150
tisíc exemplářů.

Bible v Číně

V roce 1986 začaly Spojené biblické
společnosti se stavbou tiskárny pro
Radu křesťanů v Číně ve městě Nan-
jing. V roce 1987 dodala tiskárna prv-
ní výtisky biblí. Do konce roku 1987
vytiskla 180 000 exemplářů celé bible,
které Rada křesťanů v Číně rozšířila.
30 procent z uvedeného množství za-
slala provinčním křesťanským Radám,
které je pak zpřístupnily zájemcům
v okruhu své působnosti. 22 procent
z nákladu biblí doručila sborům nebo
skupinám věřících. Zbývajících 48 %
poslala přímo na adresy jednotlivých
zájemců, zvláště do odlehklých venkov-
ských oblastí, kde ještě nejsou orga-
nizované sbory nebo skupiny křesťanů,
které by bible mohly zájemcům
dodat. Všechny bible doručila pošta.

Naše církve v Angole

Naše církve v Angole má oficiálně
100 000 pokřtěných členů. Tento údaj
však nepočítá členy církve, kteří žijí
na území kontrolovaném protivládní
organizací Unita. Podle střízlivých od-
hadů se shromáždění naší církve
účastní každý týden nejméně 200 000
účastníků. (Angola má 8 miliónů oby-
vatel.) 70 až 75 % členů naší církve
jsou lidé mladší 30 let.

Chlapci ano, děvčata ne?

Podle zjištění a zprávy organizace
s názvem World Development Forum:
jsou v mnoha asijských zemích velmi
populární prenatalní vyšetření, která
mají ukázat pohlaví nenarozeného dít-
ěte. V mnoha případech jsou pak na-
stávající maminky děvčátek svolné
k umělému přerušení těhotenství.

Zmíněná organizace tvrdí, že po-
dobná vyšetření a případné následné
interrupce jsou například v Indii le-
gální, velmi levné a snadno dostupné.
Mnozí odpovědní činitelé v této zemi
jsou vývojem velmi pobouřeni a tvrdí,
že v sázce je „samotné přežití žen“.
Žádají změnu zákonů, přísnější do-
hled na zdravotnická zařízení a kom-
plexní výchovný plán, aby se změnil
postoj společnosti k dané otázce.

V Číně je interrupce legální, zákon
však zakazuje vyšetření, která mají
zjistit pohlaví plodu. Přesto, jak se od-
borníci domnívají, dochází velmi často
k ilegálním vyšetřením a následným
potratům, pokud se má narodit děv-
čátko. V posledních letech se v Číně
výrazně snížil počet děvčat vzhledem
k počtu narozených chlapců. Obdob-
ný vývoj je patrný také v dalších asi-
jských zemích. Například v Jižní Koreji
došlo v posledních letech také k va-
rovnému poklesu počtu narozených
děvčátek mezi novorozenci.

Televize — nové náboženství?

Děkan fakulty komunikací Univerzi-
ty v Pennsylvánii George Gerbner
tvrdí, že dnes v hospodářsky vyspě-
lých zemích světa plní televize roli,
kterou v předcházejících generacích
mělo náboženství. Podle jeho názoru
televize převzala pět funkcí, které
v minulosti patřily náboženství. (Ne-
měl přitom však na mysli televizní
vysílání náboženských programů.) Po-
dle jeho názoru:

— Televize je obřad. Většina lidí ne-
zapíná přijímač na základě volby pro-
gramů, ale v určitém navyklém čase.
Televize namnoze určuje časový ryt-

mus moderní domácnosti.

— Televize se stala centralizovanou
institucí. Poměrně malá skupina lidí
rozhoduje o náplni programu. Napří-
klad ve Spojených státech skupina asi
100 lidí v Hollywoodu rozhoduje o ná-
plni 95 % televizních programů vysí-
laných v USA. Jde tedy o centralizova-
nou autoritu, nikoli nepodobnou cír-
kevní hierarchii.

— Televize sjednocuje. Většina dětí
sleduje stejné programy jako dospělí.
Pouze nepatrné procento dětí se dívá
výhradně na dětské programy. Velkou
část televizního vysílání sleduje větši-
na obyvatel země bez ohledu na věk,
vzdělání, postavení, náboženství nebo
světový názor.

— Televize je podmanivá a těžko se jí
odolává. Odměnou je okamžité uspo-
kojení. Nikdo není nucen, aby se před
obrazovku posadil, lidé to však dělají,
protože jim to navozuje příjemné po-
city.

— Televize ovlivňuje veřejné mínění.
Svémi prostředky velmi nenápadně,
ale účinně vnucuje lidem určité názo-
ry a postoje. Dobře se jí daří stavět
měřítko a vytvářet představy, co je
v dané době a prostředí „normální“.

Pan Gerbner říká: „V žádném přípa-
dě nechceme bojovat proti televizi,
chceme však lidi učit jak ji používat.
Tím, že vypneme svůj přístroj, jsme
problém nevyřešili, protože ostatní li-
dé se budou dívat dál.“

Adventisté podporují boj proti alkoholismu

Předseda Generální konference br.
N. C. Wilson při příležitosti své ná-
vštěvy na oslavách 100. výročí zaháje-
ní našeho díla v Polsku byl přijat ta-
ké premiérem polské vlády. Do jeho
rukou složil dar církve — šek na 10
tisíc dolarů určený k boji proti alko-
holismu a narkománii.

40 let SRC

V roce 1988 oslavila Světová rada
církví 40 let své práce. SRC dnes sdru-
žuje 310 členských církví. Nejde o ně-
jakou „nadcírkev“ či „supercírkev“,
nýbrž o ekumenické hnutí spolupráce
zaměřené k hlubšímu porozumění. Zá-
měrem hnutí je hledat cesty k sblíže-
ní teologických postojů v základních
otázkách. Základním důrazem SRC
jsou také témata: mír, spravedlnost a
zachování stvoření, pro něž se toto
ekumenické společenství silně anga-
žuje. Generálním tajemníkem SRC je
v současné době metodistický duchov-
ní Emilio Castro z Uruguaye.

Bratři,
opravdu si nenamlouvám,
že bych již byl u cíle,
ale o jedno mi jde: Nechávám
všechno za sebou a upírám
se jen k tomu, co je přede
mnou. Mírím přímo k cíli, kde
mne čeká věnec vítězů —
nový život, ke kterému mne
Bůh prostřednictvím Ježíše
Krista povolal.

Nemyslím si, že bych to
všechno už dosáhl; to jistě
ne. Snažím se však ze všech
sil, abych to získal, když
mne již získal Kristus.
Nepochybuji, že když Bůh
své dobré dílo započal,
dovede je až ke slavnému
konci v den Kristova
návratu.
(Fil 3,13.14.12; 1,6)

